

Současnost a budoucnost služební kynologie pro ochranu obyvatelstva

Jiří Kopeček

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Jiří Kopeček
Osobní číslo:	L22284
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Současnost a budoucnost služební kynologie pro ochranu obyvatelstva

Zásady pro vypracování

- Zpracujte literární rešerši zaměřenou na problematiku služební kynologie.
- Posuďte současný stav služební kynologie pro ochranu obyvatelstva.
- Posuďte rizika činnosti služební kynologie a navrhněte případná doporučení ke zlepšení stávajícího stavu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. GERRITSEN, Resi; HAAK, Ruud a PRINS, Simon. *K9 Behavior Basics*. Canada: Brush Education Inc, 2017. ISBN 978-15-505-8451-5.
 2. HARTL, Karel. *Výchova a výcvik psa – Služební a pracovní plemena*. Praha: Naše vojsko, 2022. ISBN 978-80-206-1396-7.
 3. JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Záchranářská kynologie*. Praha: Plot, 2019. ISBN 978-80-7428-354-3.
 4. KOLLER, Jan. *Kynologická příručka*. Praha: Naše vojsko, 2019. ISBN 978-80-206-1823-8.
 5. RULC, Jiří. *Dějiny československé služební kynologie*. Praha: Canis TR, 2014. ISBN 978-80-904210-8-0.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, PhD.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 2. května 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá současnou služební kynologií a její budoucností. Práce mapuje stav služební kynologie, se zaměřením na její využití u Policie České republiky a Armády České republiky. Cílem je analyzovat její současný stav a výhled do budoucna.

V teoretické části se práce věnuje právním předpisům a odborné literatuře spojeným se služební kynologií, její historií, vývojem a významem. Popisuje nejčastěji využívaná plemena psů, nároky na ně a na psovody a uvádí složky, které využívají služební psy k ochraně obyvatelstva. V závěru teoretické části práce přibližuje některé příklady použití služebního psa, jak v České republice, tak ve světě.

V praktické části se práce věnuje problematice služební kynologie a posouzení možných rizik a hrozeb v současné kynologii a v budoucnosti. K vyhodnocení je použito dotazníkové šetření, SWOT analýza a Ishikawa diagram. Výsledkem práce je návrh a doporučení ke zlepšení stávajícího stavu služební kynologie.

Klíčová slova: armáda, kynologie, obyvatelstvo, ochrana, pes, policie, psovod, služební, současnost.

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with current service cynology and its future. The thesis maps the state of service cynology, focusing on its use in the Police of the Czech Republic and the Army of the Czech Republic. The aim is to analyze its current state and future outlook.

In the theoretical part, the thesis deals with legal regulations and professional literature related to service cynology, its history, development and importance. It describes the most frequently used dog breeds, the demands on them and on dog handlers, and lists the departments that use service dogs to protect the population. At the end of the theoretical part of the thesis, it presents some examples of the use of service dogs, both in the Czech Republic and in the world.

In the practical part, the thesis deals with the issue of service cynology and the assessment of possible risks and threats in current cynology and in the future. A questionnaire survey,

SWOT analysis and Ishikawa diagram are used for the evaluation. The result of the thesis is a proposal and recommendations for improving the current state of service cynology.

Keywords: army, cynology, dog, dog handler, police, population, present, protection, service,

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěl poděkovat především vedoucímu mé bakalářské práce doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, PhD., za odborné vedení, připomínky, trpělivost a čas, který mi věnoval. Dále bych chtěl poděkovat prap. Jiřímu Vaculíkovi z Policie České republiky, rtm. Pavlu Soukopovi z Vojenské policie a Ing. Pavlu Novotnému z Kynologického klubu Olomouc, za jejich rady, připomínky a umožnění účasti při výcviku psů, a to i jako figuranta. Mé poděkování patří také mé rodině, především manželce, za pomoc a podporu během celého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST	15
1 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V PRÁVNÍCH PŘEDPISECH A V ODBORNÉ LITERATUŘE.....	16
1.1 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V PRÁVNÍCH PŘEDPISECH.....	16
1.2 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V ODBORNÉ LITERATUŘE	19
1.3 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	21
2 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V ČESKÉ REPUBLICE	23
2.1 HISTORIE SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	23
2.2 VÝVOJ SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	23
2.3 VÝZNAM SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	24
2.4 NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ PLEMENA PSŮ	26
2.5 POŽADAVKY NA SLUŽEBNÍHO PSA A JEHO PSOVODA.....	29
2.5.1 Požadavky na služebního psa.....	29
2.5.2 Požadavky na psovoda	31
2.6 SPECIFIKACE SLOŽEK VYUŽÍVAJÍCÍCH SLUŽEBNÍ PSY V ČESKÉ REPUBLICE	32
2.7 PŘÍKLADY NAsAZENÍ SLUŽEBNÍCH PSŮ	34
3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	37
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	38
4 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	39
4.1 SOUČASNÝ STAV SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	39
4.2 SOUČASNÝ STAV SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE U ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	39
5 POSOUZENÍ RIZIK A HROZEB ČINNOSTI SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V OCHRANĚ OBYVATELSTVA.....	41
5.1 APLIKACE METODY DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ NA POSOUZENÍ SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V RÁMCÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	41
5.2 APLIKACE METODY SWOT ANALÝZY NA POSOUZENÍ SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V RÁMCÍ OCHRANY OBYVATELSTVA.....	55
5.2.1 Specifikace a váhové ohodnocení jednotlivých faktorů SWOT analýzy	56
5.2.2 Vyhodnocení SWOT analýzy rizik a hrozeb pro služební kynologii	60
5.3 APLIKACE METODY ISHIKAWA DIAGRAMU NA SLUŽEBNÍ KYNOLOGII V RÁMCÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	62
5.4 POSOUZENÍ RIZIKA ČINNOSTI SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	66
6 NÁVRH A DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE.....	69

ZÁVĚR.....	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM OBRÁZKŮ	76
SEZNAM GRAFŮ	77
SEZNAM TABULEK.....	78
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79

ÚVOD

Dnešní společnost zažívá různé mimořádné události (dále jen „MU“) a není dne, kdy ve zprávách nebo v médiích neproběhne informace o katastrofě, teroristickém útoku, živelné pohromě či nehodě v České republice (dále jen „ČR“) nebo ve světě. Ať chceme nebo ne, tyto události se nás dotknou díky šíření přes moderní technologie, které jsou dnes již všude kolem nás.

Služební kynologie hraje důležitou roli v bezpečnosti a ochraně obyvatelstva, ať už jde o Policii ČR (dále jen „PČR“), Armádu ČR (dále jen „AČR“), záchranářské práce nebo detekce nebezpečných látek. Služební kynologie je jednou ze základních oblastí, kterou lze využít pro ochranu obyvatelstva a je dlouhodobě nepostradatelnou součástí bezpečnostních složek a integrovaného záchranného systému ČR.

Bakalářská práce se zabývá současnou problematikou služební kynologie, zejména zajištění dostatečného financování, stabilního personálního obsazení a technického zázemí. Práce se proto zaměřuje na analýzu současného stavu a identifikaci oblastí, které vyžadují podporu v kontextu měnících se bezpečnostních hrozeb a požadavků praxe.

Hlavním cílem bakalářské práce je posoudit současný stav a budoucnost služební kynologie pro ochranu obyvatelstva. V rámci zpracování bakalářské práce byla využita kombinace několika metod. Pro naplnění hlavního cíle byly stanoveny dílčí cíle:

- zpracování literární rešerše a vymezení základních pojmů,
- zhodnocení současného stavu u PČR a AČR,
- realizace dotazníkového šetření a analyzování dat pomocí SWOT analýzy,
- návrh opatření ke zlepšení současného stavu.

V bakalářské práci jsou použity tyto metody:

- Rešerše – představuje přehled literatury a aktuálních právních předpisů k vybranému tématu. Cílem je poskytnout ucelený přehled o možnosti použití psů v rámci ochrany obyvatelstva.
- Dotazníkové šetření – jedná se o sběr dat od služebních psovodů PČR a AČR získaných prostřednictvím připraveného souboru otázek. Dotazníkové šetření bude řešit spokojenost psovodů v současném stavu.
- Metoda SWOT – z dat získaných z dotazníkového šetření bude analýza zaměřena na slabé stránky a hrozby a jejich možný vliv na budoucnost služební kynologie.
- Ishikawa diagram – bude využit pro vizuální znázornění a hlubší pochopení hlavních rizikových faktorů ovlivňujících současný stav.

Téma bakalářské práce bylo autorem zvoleno vzhledem k aktuálním potřebám současné praxe a rostoucím nárokům na služební kynologii. Autor bakalářské práce se věnuje lovecké kynologii, chovatelské činnosti a výcviku svých maďarských ohařů. Tento obor je autorovy blízký také z předchozího zaměstnání u PČR.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V PRÁVNÍCH PŘEDPISECH A V ODBORNÉ LITERATUŘE

Služební kynologie je specializovaná oblast, která se zabývá využitím psů v různých službách, jako je například PČR, AČR, záchranné služby a další. Při zákroku proti pachateli, při záchrane osob nebo hlídkové činnosti musí psovod a jeho služební pes splňovat celou řadu požadavků a kritérií, která jsou zakotvena v právních předpisech. Problematiku služební kynologie, kterou se tato bakalářská práce zabývá, můžeme najít ve více zákonech, vyhláškách příslušných ministerstev a dalších právních a jiných aktuálně platných předpisech. Tato kapitola je rozdělena do tří podkapitol, kde se první podkapitola týká právních předpisů, druhá podkapitola sepisuje související odbornou literaturu a třetí podkapitola se věnuje základním pojmům v oblasti služební kynologie.

1.1 Služební kynologie v právních předpisech

Právní úprava služební kynologie je rozptýlena v několika zákonech, vyhláškách a interních předpisech jednotlivých složek. V ČR problematika služební kynologie vychází především z následujících zákonů:

- **Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky** upravuje postavení, pravomoci, organizaci a činnost PČR jakožto ozbrojeného bezpečnostního sboru státu. Zákon definuje základní úkoly PČR, které spočívají zejména v ochraně bezpečnosti osob a majetku, zajišťování veřejného pořádku, prevenci trestné činnosti, odhalování a vyšetřování trestných činů a v plnění úkolů vyplývajících z mezinárodní spolupráce. Zákon dále stanovuje zásady výkonu policejní činnosti, zejména zákonnost, přiměřenost a transparentnost. Upravuje rovněž použití donucovacích prostředků, služebních zbraní, prostředků operativně pátrací činnosti a speciálně vycvičených zvířat, přičemž důležitou roli hrají právě služební psi. Použití služebních psů je upraveno tak, že policista je oprávněn použít služební zvíře k překonání odporu osoby, která neuposlechla výzvu, nebo pokud je nezbytné zabránit útoku na osoby či objekty. Použití služebního psa se považuje za donucovací prostředek, a proto musí být jeho nasazení přiměřené a nezbytné vzhledem k situaci. Důležitou součástí zákona je rovněž úprava vnitřní organizace PČR, služebních poměrů policistů, jejich práv a povinností, jakož i kontroly činnosti policie. Zákon tak představuje komplexní právní rámec, jenž reguluje fungování PČR jako klíčové složky systému vnitřní bezpečnosti. (Česko, 2008)

- **Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky** vymezuje postavení, úkoly, složení a zásady činnosti ozbrojených sil ČR. Zákon stanoví, že ozbrojené síly tvoří AČR, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Upravuje jejich organizaci, působnost a základní principy, na nichž je jejich činnost založena, zejména zásady civilní kontroly, profesionality a obranyschopnosti státu. Zákon definuje základní úkoly ozbrojených sil, které zahrnují obranu ČR proti vnějšímu napadení, plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, účast na mírových operacích, humanitárních a záchranných akcích, jakož i pomoc při řešení krizových situací na území státu. Dále upravuje způsob velení ozbrojeným silám, působnost prezidenta republiky, vlády a Ministerstva obrany v této oblasti. Z širšího rámce zákona vyplývá využívání služebních psů ve vojenské službě a při obranné schopnosti státu. V rámci AČR je služební kynologie zakotvena v organizační struktuře vojenské policie a dalších odborných složek, kde se uplatňuje především v oblasti ostrahy, detekce výbušnin a zbraní a střežení objektů. Součástí zákona je také úprava spolupráce s ostatními složkami bezpečnostního systému státu, zejména s PČR a složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Zákon tak tvoří právní základ pro činnost a organizaci ozbrojených sil v demokratickém právním státě a zajišťuje jejich efektivní zapojení do systému obrany a bezpečnosti ČR. (Česko, 1999)
- **Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně** upravuje systém požární ochrany v ČR, vymezuje její organizaci, působnost státních orgánů, právnických a fyzických osob a stanoví práva a povinnosti jednotlivých subjektů v oblasti prevence a zásahové činnosti. Jedním z důležitých prvků IZS, do něhož jednotky požární ochrany náleží, je možnost využití služebních psů. Jejich nasazení je běžnou a legislativně přípustnou praxí, zejména u jednotek Hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“) ČR. Využití psovodů se služebními psy se uplatňuje především při vyhledávání osob v sutinách po zřícení budov, lavinách, nebo při pátracích akcích v těžko přístupném terénu. Zákon dává prostor pro efektivní začlenění kynologických týmů do záchranných a vyhledávacích operací. Služební psi hrají nezastupitelnou roli při urychlení zásahových činností a zvyšují efektivitu IZS ČR. (Česko, 1985)
- **Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky** upravuje postavení, organizační strukturu a působnost Celní správy (dále jen „CS“), jako ozbrojeného bezpečnostního sboru, který je podřízen Ministerstvu financí. Zákon definuje celní orgány jako správce cel a jako orgány příslušné k výkonu dozoru a kontroly nad

dodržováním právních předpisů v oblasti celní, daňové, bezpečnostní a obchodní. Zákon umožňuje využívání služebních psů a to především v oblasti detekce zakázaných látek a zboží. Služební psi jsou v rámci CS systematicky využíváni zejména pro vyhledávání omamných a psychotropních látek, tabákových výrobků, alkoholu, hotovosti, zbraní a výbušnin. Zákon definuje nasazování psů při kontrolách na hraničních přechodech, v dopravních uzlech, poštovních zásilkách, ale i v rámci mobilních celních kontrol ve vnitrozemí. (Česko, 2012)

- **Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii** upravuje zřízení, působnost a organizaci obecní policie, kterou může zřizovat obec nebo statutární město za účelem zabezpečení veřejného pořádku. Obecní policie je orgán obce, který plní úkoly v rámci samostatné působnosti obce a vykonává dohled nad dodržováním obecně závazných vyhlášek, zákonů a veřejného pořádku. Součástí zákona je také úprava použití donucovacích prostředků a služebního psa. Umožňuje použití a nasazení služebního psa při zákroku nebo situaci, kterou je třeba řešit, například při zadržení nebezpečné osoby, ochraně strážníka, střežení objektu či pátrání po osobách nebo věcech. Zákon dále stanovuje použití služebního psa za účelem zajištění vyšší účinnosti při výkonu služby a posílení preventivního působení na veřejnosti. (Česko, 1991)

Za zmínku stojí i právní předpisy upravující ochranu zvířat a služebních psů:

- **Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání** představuje základní právní rámec pro ochranu zvířat v ČR. Jeho cílem je zabránit týrání zvířat, chránit jejich život a stanovit podmínky pro humánní zacházení. Zvláštní pozornost zákon věnuje ochraně zvířat využívaných ke služebním účelům. Služební zvířata musejí být chována, cvičena a nasazována v souladu s těmito požadavky a to s ohledem na jejich zdraví a pohodu. V případě služebních psů to znamená, že výcvik a používání těchto zvířat při výkonu služby musí být v souladu se zásadami etického přístupu a nesmí být spojeno s neúměrným fyzickým či psychickým zatěžováním. Ustanovení zákona se vztahuje i na činnost ozbrojených složek a bezpečnostních sborů, které služební psy využívají. Zákon vytváří právní rámec pro kontrolní činnost vykonávanou příslušnou krajskou veterinární správou v oblasti ochrany služebních psů. (Česko, 1992)

Existují i další právní předpisy a normy, které se věnují oblasti služební kynologie, včetně specifických směrnic a vnitřních předpisů jednotlivých složek bezpečnostních sborů.

Tyto předpisy mohou upravovat detaily týkající se výcviku, nasazení a péče o služební psy v rámci konkrétních složek. Autor se v práci rozhodl zaměřit pouze na vybrané zákony a vyhlášku, které poskytují širší rámec fungování služební kynologie v ČR, a to vzhledem k jejich obecné působnosti a významu pro praxi.

1.2 Služební kynologie v odborné literatuře

Služební kynologii se věnuje řada publikací a studií s různými specializacemi, které analyzují jak praktické, tak teoretické aspekty nasazení služebních psů. Některá literatura se zaměřuje na metodiku výcviku, jiná na etologické aspekty chování psů, etiku využívání zvířat v profesní sféře nebo kynologii všeobecně. V této podkapitole se autor práce snažil přehledně zmapovat zdroje, které popisují současný stav služební kynologie v odborných studiích a publikacích, a to nejen v kontextu ČR, ale i v mezinárodním měřítku. Mezi základní literaturu, která byla využita pro sepsání teoretické části, a ze které autor vycházel, jsou následující:

- **Výchova a výcvik psa – Služební a pracovní plemena** (autor Hartl, rok vydání 2022). Jedna z nejznámějších publikací, která se zabývá služební kynologií. Publikace kombinuje teoretické poznatky s praktickými zkušenostmi a poskytuje ucelený pohled na chov, výcvik a využití psů. Kniha popisuje původ a historii psů, jejich vývoj a domestikaci. Dále anatomii a fyziologii, kde je popsána stavba těla a funkce organismu psa. Kniha poskytuje přehled služebních a pracovních plemen, popis exteriéru a metod jejich hodnocení. Zásady správného chovu a výcviku psů. Také se zabývá možnostmi využití psů ke speciálním úkolům. V závěru se kniha věnuje zdraví psů, popisuje nejčastější nemoci, první pomoc a péči o nemocného psa. Kniha obsahuje komplexní informace pro chovatele a psovody a poskytuje ucelené a osvědčené postupy v oblasti výchovy a výcviku psů. (Hartl, 2022)
- **Záchranářská kynologie** (autorka Jančaříková). Tato kniha poskytuje komplexní pohled na oblast záchranářské kynologie. Zaměřuje se na tři hlavní typy pátrání: plošné vyhledávání, sutinové vyhledávání a stopování. Publikace je rozdělena do několika klíčových částí. Poskytuje teoretické poznatky z tuzemských a zahraničních zdrojů. Shrnuje statistická data zpracovaná na základě informací od více než dvou stovek českých a slovenských záchranářů. Obsahuje také analýzy konkrétních zásahů v různých specializacích a další případové studie a v neposlední řadě i osobní zkušenosti autorky a dalších záchranářských psovodů ze zkoušek psů a z účasti na

mnoha pátracích akcích po pohřešovaných nebo zavalených osobách. Publikace je cenným zdrojem informací o záchranářské kynologii a poskytuje teoretické základy, statistické údaje i praktické zkušenosti z terénu. (Jančaříková, 2019)

- **Dějiny československé služební kynologie: vznik a historický vývoj četnické a policejní kynologie, jakož i ostatní služební kynologie na území Československa** (autoři Rulc, Štaudinger, Nevolný). Tato obsáhlá publikace detailně mapuje historii a vývoj služební kynologie na území bývalého Československa. Popisuje období od Rakouska-Uherska, přes první republiku, poválečné Československo až po současnost. Kniha zmiňuje významné osobnosti a dále podrobně popisuje výcviková střediska a chovatelské stanice. Kniha poskytuje ucelený pohled na vývoj služební kynologie v českých a slovenských zemích. (Rulc, Štaudinger, Nevolný, 2014)
- **K9 Behavior Basics** (autoři Gerritsen, Haak, Prins). Publikace byla vydána v Kanadě a poskytuje komplexní přehled o výcviku služebních psů. Autoři, zkušení odborníci v oblasti kynologie, se zaměřují na klíčové aspekty chování psů a jejich využití v bezpečnostních složkách. Publikace se věnuje třem hlavním tématům – základům chování psů, výcvikovým metodám a příkladům z reálných nasazení služebních psů v různých operacích. Kniha určená pro profesionální psovody poskytuje cenné informace díky kombinaci teoretických poznatků a praktických zkušeností z této oblasti. (Gerritsen, Haak, Prins, 2017)
- **Kynologické příručka** (autor Koller) poskytuje vysvětlení podstatných věcí důležitých pro chov psů. Kniha popisuje všeobecný základ kynologických informací o výchově a výcviku služebních psů. V první části se zaměřuje na základní témata, jako jsou anatomie, výživa, chov a výcvik psa. Druhá část obsahuje informace ze zdravotní vědy, věnuje se péči o nemocného psa a uvádí druhy a příznaky vážných chorob. (Koller, 2019)

Odborná literatura o služební kynologii poskytla autorovi komplexní pohled na tuto oblast, zahrnující jak teoretické základy, tak i praktické zkušenosti z využívání služebních psů v různých bezpečnostních složkách. Tato literatura přispěla k lepšímu pochopení nejen metodologie a praxe služební kynologie, ale i výzev, které s sebou tato oblast přináší.

1.3 Základní pojmy v oblasti služební kynologie

Služební kynologie je specifickou disciplínou, která zahrnuje širokou škálu termínů a pojmů. Pro správné pochopení a následnou analýzu této oblasti bylo nezbytné se seznámit s klíčovými pojmy, které tvoří teoretický základ pro pochopení dané problematiky jako celku.

Mezi základní pojmy spojené s kynologií lze zařadit:

- **Kynologický výcvik** – je proces tréninku psa, při kterém se psi učí různým dovednostem a chování pod vedením člověka. Výcvik může mít mnoho forem v závislosti na jeho účelu. Může se jednat o výcvik v základní poslušnosti, pracovní a služební výcvik, sportovní kynologii nebo výcvik asistenčních a terapeutických psů. Dále existuje také speciální výcvik pro specifické úkoly, například vyhledávání osob, drog nebo výbušnin. Výcvik obvykle zahrnuje sociální výcvik, což je adaptace psa na různé prostředí, lidi a situace, do kterých se pes může dostat, dále výcvik v poslušnosti, kam patří základní povely pro přivolání a odložení psa a v neposlední řadě speciální výcvik podle potřeby zaměření, například pachové práce, obrana nebo vyhledávání v sutinách. (Koller, 2019)
- **Plemena psů** – jsou geneticky definované skupiny psů, které byly šlechtěny pro specifické vlastnosti, svůj vzhled a povahu. Každé plemeno má určité fyzické a povahové znaky, které jej odlišují od ostatních a které byly po generace cíleně vybírány a šlechtěny. Plemena jsou obvykle rozdělena podle standardů Mezinárodní kynologické federace. Tato federace je jednou z hlavních organizací stanovujících oficiální klasifikaci psích plemen a rozděluje plemena do 10 skupin podle jejich účelu. Ve služební kynologii jsou nejčastěji využíváni Německý ovčák, Belgický ovčák, Rotvajler, Dobrman, ale i Labradorský retrívr nebo ohaři. (Hartl, 2022)
- **Psovod** – je odborně vyškolený pracovník, který se stará o výcvik, vedení, nasazení a péči o služebního psa. Jeho hlavním úkolem je zajištění spolupráce mezi člověkem a služebním psem při výkonu služebních činností. Plní společně se psem specifické úkoly, jako jsou detekce nebezpečných látek, obrana, hlídková činnost nebo zajištění veřejného pořádku. Je zodpovědný za psa po celou dobu jeho služby. (Müller, 2006)
- **Služební kynologie** – je obor zabývající se chovem, výcvikem a využitím služebních psů pro účely bezpečnostních a záchranných složek a dalších organizací, jejichž činnost souvisí s ochranou obyvatelstva. Primárním cílem služební kynologie je

efektivní využití psů k plnění specifických úkolů. Hlavní oblasti služební kynologie jsou policejní kynologie, kde jsou psi využíváni k zajištění veřejného pořádku, vyhledání důkazních materiálů a zadržení pachatelů trestné činnosti. Další oblastí je armádní kynologie, kde jsou psi využíváni k ochraně objektů, detekci výbušnin a bojové operace. Třetí oblastí využití služební kynologie je záchranářství, kde jsou využíváni psi pro pátrání po zavalených a pohřešovaných osobách například v důsledku přírodních katastrof nebo hromadných neštěstí. Poslední oblastí jsou celní a vězeňská kynologie, pro které jsou psi vycvičeni k detekci pašovaných látek, jako jsou drogy, tabák či zbraně. A dále jsou tyto psi využíváni ve vězeňské službě k zajištění bezpečnosti, prevenci útěku vězňů a odhalování nelegálních předmětů. (ZPPP, ©2009)

- **Služební pes** – je pes, který je speciálně vycvičený pro výkon služebních úkolů v ozbrojených složkách, bezpečnostních agenturách nebo záchranných složkách. Tito psi pracují pod vedením psovoda a jejich výcvik je zaměřen na konkrétní činnost, například hlídkovou činnost, detekci nebezpečných látek, obranu, stopování nebo vyhledávání osob. U psů určených pro služební činnost se sledují povahové a fyzické vlastnosti jako je například temperament, sociální chování, pachové a obranářské schopnosti. Před nasazením do služby musí každý služební pes složit zkoušky podle přesně stanovených kritérií. (Hartl, 2022)

2 SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V ČESKÉ REPUBLICE

Služební kynologie v ČR má dlouhou tradici a je klíčovou součástí bezpečnostních a záchranných složek. Zahrnuje široké spektrum specializací, od policejních a vojenských psů po záchranářské psy, psy pro detekci nebezpečných látek či asistenční psy pro osoby se zdravotním postižením. Díky neustálému výzkumu v oblasti výcviku a genetického šlechtění se služební psi stávají stále efektivnějšími a spolehlivějšími. (ZPPP, ©2009)

2.1 Historie služební kynologie

Historie kynologie sahá hluboko do minulosti a využívání psů má bohatou historii z dávných dob, proto jeho začátek nelze přesně doložit. Již ve starověku existovaly doklady o využití psů, kdy se psi začali pohybovat poblíž lidských příbytků a živili se zbytky potravin. Postupně docházelo ke sblížení psa s člověkem. Lidé upozorovali u psů jejich výjimečné vlastnosti, jako je bdělost, ostražitost, dobrý čich a sluch. Postupně člověk psa ochočil a začal ho využívat k ochraně stáda, svého domova a díky psí věrnosti měli spolu oproti ostatním zvířatům hlubší pouto. Vzhledem ke změně životních podmínek lidí, se přizpůsobovalo i využití psů a začalo tak jejich šlechtění. Začíná se objevovat členění psů podle účelu jejich použití. (Rulc, 2010, Koller, 2019)

V polovině 19. století byly založeny první kynologické kluby, které měly za úkol registrovat psy do plemenné knihy a daly tímto určitý řád dalšímu šlechtění psů. Registrují se první čistokrevní psi, kteří určili standardy plemen, jako jsou proporce, vzhled, charakteristické znaky a povaha daného plemene. Toto období můžeme nazývat vznikem oboru kynologie. (Rulc, Štaudinger a Nevolný, 2014)

2.2 Vývoj služební kynologie

Vývoj služební kynologie má poměrně dlouhou historii a v této podkapitole se autor snažil přehledně zmapovat její vývoj. Služební kynologie se začala rozvíjet v 19. století, kdy byly psi poprvé organizovaně využíváni pro policejní a vojenské účely. Psi byli využíváni k ochraně, lovu a boji. První známé případy zapojení psů do policejní služby pochází z Belgie a Německa. Postupem času se jejich role rozšířila do oblasti bezpečnosti, obrany a záchranářství. (Ďurišin, 2016)

Etapy vývoje služební kynologie v ČR:

- **V průběhu 19. století** – se naplno začali využívat ve službě psi, zejména při vyhledávání mrtvých vojáků, hledání uprchlíků, hlídání státních hranic, ale také pro přenos důležitých zpráv. Na přelomu 19. a 20. století se podílel na rozvoji služební kynologie Dr. Hans Gross, který založil rakouskou kriminalistickou školu. Gross se zasloužil o možnost využívání služebních psů četníky. (Rulc, 2014, Koller, 2019)
- **Na počátku 20. století** – sehrál významnou roli ve využívání psů ve službě rytmistř Theodor Rotter. Rotter byl jedním ze zakladatelů četnické kynologie u nás a zasadil se o vznik spolku pro policejní psy a o první psinec v Praze s názvem Praga, který byl zaměřen na chov čistokrevných psů pro policejní účely. (Rulc, 2014)
- **V první a druhé světové válce** – se psi využívali především k vyhledávání osob, ale také min a podobně. Po druhé světové válce přišel útlum služební kynologie a psi byli cvičeni zejména pro střežení státních hranic. V tomto období se služební kynologie potýkala s problémy typu, kdy vojáci neměli dostatečné kynologické znalosti. Spousta psů měla za svůj služební život několik psovodů, kteří se často střídali, a to se odrazilo na kvalitě tehdejší služební kynologie. (Rulc, Štaudinger a Nevolný, 2014)
- **50. léta 20. století** – znamenala masový rozvoj československé služební kynologie. Nové bezpečnostní složky, jako Pohraniční stráž, začaly systematicky využívat psy pro ochranu státních hranic. Byla založena výcviková střediska a chovatelské stanice specializované na služební psy. (Rulc, Štaudinger a Nevolný, 2014)
- **V současnosti** – je služební kynologie nedílnou součástí bezpečnostních složek. Psi jsou využíváni k detekci drog, výbušnin, hledání pohřešovaných osob či jako součást pořádkových jednotek. Výcvik a chod služebních psů se neustále vyvíjí a přizpůsobuje aktuálním potřebám společnosti. Jak popisuje podplukovník Purmenský, dnes už je přístup ke služebním psům odlišný – „Dnes už má pes většinou jednoho psovoda, s nímž prožije celou svoji službu v armádě. Umožňujeme psovodům brát si psa domů na víkend a na dovolenou a bývá dobrým zvykem, že psovodi o psa pečují i po vyřazení ze služby.“ (Ministerstvo obrany ČR, ©2012)

2.3 Význam služební kynologie

Služební kynologie představuje nepostradatelný prvek v oblasti zajištění veřejného pořádku, boje proti kriminalitě a krizového řízení. Hraje klíčovou roli v oblasti bezpečnosti, ochrany

obyvatelstva a vymáhání práva. Efektivní nasazení služebních psů přispívá k ochraně života a majetku, pomáhá při pátracích operacích a pomáhá předcházet trestné činnosti. Psi jsou využíváni pro svou vynikající schopnost čichu, rychlost, obratnost a loajalitu. Díky těmto schopnostem a výcviku se služební psi stávají nepostradatelnými partnery lidí v různých krizových a bezpečnostních situacích. Neustálý rozvoj metod výcviku a technologická podpora (například GPS sledování psů při zásazích) zvyšují efektivitu služební kynologie a její význam v moderním bezpečnostním systému. (Hartl, 2022) Hlavní význam služební kynologie spočívá v několika oblastech:

- **Policejní práce** – služební kynologie představuje významnou součást policejní práce, neboť přispívá k zajištění veřejného pořádku, prevenci a objasňování trestné činnosti, jakož i k ochraně osob a majetku. Psi využívaní policií jsou speciálně vycvičeni k vykonávání různých úkolů, mezi které patří vyhledávání osob, zadržování pachatelů, detekce nelegálních látek a ochrana veřejného pořádku. Díky své vysoké míře adaptabilnosti, citlivému čichu a rychlé reakční schopnosti představují nenahraditelný prvek při plnění operativních a krizových úkolů. (Česko, 2008)
- **Záchranné operace** – služební kynologie hraje klíčovou roli v záchranných operacích, zejména při hledání pohřešovaných osob, obětí přírodních katastrof a havárií. Díky své výjimečné schopnosti čichové detekce jsou psi schopni lokalizovat i osoby zasypané pod troskami po zemětřesení, v lavinách nebo tam, kde je lidské pátrání obtížné nebo nemožné. Jejich nasazení výrazně zkracuje dobu potřebnou k nalezení osob, zvyšuje pravděpodobnost úspěšné záchrany a často rozhodují o přežití pohřešované osoby. Schopnosti psů jsou nenahraditelné zejména v případech, kdy je nutné rychlé jednání a technika využívaná k záchraně má omezené možnosti. (MV-GŘ HZS ČR, 2005; Jančaříková, 2019)
- **Pohraniční a celní služby** – služební psi hrají významnou roli v pohraničních a celních službách, kde přispívají k ochraně státních hranic, odhalování nelegálních aktivit a zajištění bezpečnosti. Psi využívaní v těchto složkách jsou speciálně vycvičeni k detekci omamných a psychotropních látek, tabákových výrobků, výbušnin, zbraní a nelegální migrace. Díky svým čichovým schopnostem jsou služební psi schopni identifikovat pašované látky při kontrole zavazadel, dopravních prostředků a osob na státních hranicích, letištích či v přístavech. Nasazení služebních psů umožňuje rychlou a přesnou identifikaci nelegálních aktivit, která by jinak

vyžadovala použití drahých a časově náročných technologií. (Celní správa ČR, ©2023)

- **Ochrana osob a objektů** – psi jsou využíváni jako efektivní i represivní prostředek při zajišťování bezpečnosti. Díky svému výcviku jsou schopni identifikovat hrozby a rychle reagovat na nebezpečné situace. Nasazení služebních psů významně přispívá k posílení bezpečnostních opatření při ochraně důležitých osob, objektů a strategických míst, jako jsou letiště, vládní budovy, dopravní infrastruktura a elektrárny nebo průmyslové komplexy. (Česko, 2008)
- **Vojenské nasazení** – ve vojenském sektoru je služební pes nepostradatelnou součástí AČR. Psi jsou využíváni v různých operacích, od ochrany vojenských základů až po speciální mise zahrnující detekci výbušnin a nástražných výbušných systémů, vyhledávání zraněných vojáků na bojišti a boji proti terorismu. Díky svým výjimečným smyslovým schopnostem a specializovanému výcviku jsou vojenské kynologické jednotky schopny operovat v extrémních podmínkách a přispívat k bezpečnosti vojenského personálu. Díky moderním metodám výcviku a technologickému pokroku se využití psů v tomto odvětví neustále rozvíjí a zůstává důležitou součástí vojenských operací. (Ministerstvo obrany ČR, ©2019)
- **Asistenční a terapeutická činnost** – služební kynologie se neomezuje pouze na oblast bezpečnostních složek, ale hraje zásadní roli i v oblasti asistenční a terapeutické činnosti. Psi pomáhají lidem s různými typy postižení, přispívají k jejich nezávislosti a zlepšují kvalitu jejich života. Terapeutická kynologie se zaměřuje na psychickou a emoční podporu osob trpících fyzickým nebo duševním onemocněním. Díky specifickému výcviku jsou tito psi schopni poskytovat nejen praktickou pomoc, ale také pozitivně ovlivňovat psychický stav osob a mají zásadní vliv na zlepšení kvality života lidí se zdravotním postižením. S využitím speciálně vycvičených psů mohou lidé dosáhnout větší samostatnosti a integrace do společnosti. (ČMKU, ©2010)

2.4 Nejčastěji používaná plemena psů

Volba vhodného plemene je klíčovým předpokladem pro efektivní využití psů ve služební kynologii. Tato podkapitola se zaměřuje na přehled nejčastěji používaných plemen ve služební praxi a jejich typické pracovní zaměření. Různá plemena se vyznačují odlišnými povahovými a fyzickými charakteristikami, inteligencí, poslušností a odolností, díky kterým jsou předurčeni k plnění specifických úkolů. Mezi nejčastěji používaná plemena patří:

- **Německý ovčák** – pochází z Německa, kde bylo toto plemeno vyšlechtěno ve 2. polovině 19. století. Pro své vlastnosti je nejfrekventovanějším plemenem používaným ve služební kynologii. Německý ovčák (Obrázek 1) se vyznačuje odvahou, inteligencí, vytrvalostí a věrností. Pro svoji všestrannost, poslušnost a dobrou cvičitelnost je vhodný i pro začínající psovody, kteří teprve sbírají zkušenosti s výcvikem. Své uplatnění najde u PČR, AČR, CS ČR, záchranných složek i jako ostraha hlídaných objektů. (Koudelová, 2010)

Obrázek 1 Německý ovčák.

(zdroj: *domacizoo.cz*, 2023)

- **Belgický ovčák – Malinois** – (Obrázek 2) pochází z Belgie. K jeho vlastnostem patří tvrdost, hbitost, ostražitost a dobrá cvičitelnost. Je to velice temperamentní, rychlý a vytrvalý pes s vysokou pracovní morálkou. Potřebuje důsledný výcvik a není vhodný pro nezkušené psovody. Do běžného života je méně vhodný pro svou nervozitu a neustálé štěkání. Ve služební kynologii je však pro svou oddanost k práci velice často využíván v zásahových jednotkách a pro speciální operace. (Smrčková, 2018)

Obrázek 2 Belgický ovčák – Malinois.

(zdroj: *ecanis.cz*, 2025)

- **Rotvajler** – (Obrázek 3) pochází z Německa a svou stavbou těla působí dominantněji než ostatní využívaná plemena. Mezi jeho přednosti patří odvaha, síla, oddanost svému pánu a klidná povaha. Pro svou tělesnou stavbu je respektován okolím, avšak potřebuje pevnou ruku při výcviku. Přes to je vhodný i do rodiny pro svůj přirozený ochrannářský instinkt. Využíván je jako hlídací a obranný pes v armádě a bezpečnostních složkách. (Smrčková, 2018; Jönas, 2001)

Obrázek 3 Rotvajler.

(zdroj: spokojenypes.cz, 2025)

- **Dobrman** – (Obrázek 4) pochází také z Německa. Je to velice silné, inteligentní a energické plemeno s vysokou poslušností. U tohoto plemena si musí vůdce psa dát veliký pozor na přísný a důsledný výcvik, jelikož při nesprávném vedení může snadno dojít k agresivitě psa. Používá se k ochraně osob, hlídkování a zásahům proti nebezpečným pachatelům i jako záchranářský pes u složek IZS. (Alderton, 2007)

Obrázek 4 Dobrman.

(zdroj: krmeni.cz, 2025)

- **Labradorský retrívr** – (Obrázek 5) byl dříve využíván hlavně při lovu poblíž vody pro své plavecké schopnosti a vytrvalost. Je to velmi přátelské a vyrovnané plemeno, které je dobře zvladatelné. Využíván je především k detekci drog, výbušnin a při

záchranných pracích. Má vynikající čichové schopnosti, pro které je často využíván u PČR, zejména ve speciální kynologii. Často se využívá také jako asistenční pes. (Fogle, 2012; Schlegl-Kofler, 2016)

Obrázek 5 Labradorský retrívr.

(zdroj: labet.cz, 2016)

Mezi méně častá plemena využívaná ve služební kynologii patří Border kolie, Německý, Výmarský a Maďarský ohař, Velký knírač, Anglický kokršpaněl, Zlatý retrívr a Německý boxer.

Uvedená plemena jsou vybírána podle konkrétních potřeb jednotlivých složek. Správná volba plemene významně ovlivňuje úspěšnost výcviku i celkovou efektivitu nasazení služebních psů v praxi. Některé složky vyžadují psi pro pátrací akce, jiné pro obranné účely nebo detekci nebezpečných látek.

2.5 Požadavky na služebního psa a jeho psovoda

Výcvik psovoda i psa je dlouhodobý proces, který zahrnuje jak praktickou, tak teoretickou přípravu. Pravidelné testy a přezkoušení zajišťují, že tým psovod – pes splňuje všechny požadavky pro služební nasazení. Splnění požadavků musí psovod a pes předvést před hodnotící komisí. (Hartl, 2022)

2.5.1 Požadavky na služebního psa

Služební pes je klíčovým prvkem při ochraně obyvatelstva a proto musí splňovat přísná kritéria a řadu požadavků jak fyzických, tak psychických, aby byl schopen efektivně plnit své úkoly. Tyto požadavky jsou definovány na základě praktických zkušeností i odborných studií z oblasti kynologie a bezpečnostních složek. Výběr vhodného psa probíhá již v mladém věku a zahrnuje testy temperamentu, reakcí na různé podněty a základní poslušnost. (Müller, 2006; Jančaříková, 2019)

Mezi hlavní požadavky na psa patří:

- **Inteligence a učenlivost** – jde o klíčové a zásadní schopnosti pro efektivitu služebních psů a hrají hlavní roli při výběru a výcviku psů. Zahrnuje nejen schopnost rychle se učit a vykonávat nové povely, ale také rozhodovací schopnost, paměť a přizpůsobení se různým situacím, které mohou při službě nastat. (Jančaříková, 2019)
- **Fyzické požadavky** – pes musí být ve výborné tělesné kondici, musí být zdravý a odolný, aby byl schopen vykonávat náročné úkoly. Mezi hlavní fyzické parametry patří dostatečná tělesná síla pro zvládnutí zásahů, pronásledování pachatelů či práci v náročném terénu. Musí být schopen dlouhodobého výkonu a rychlé reakce na podněty a zákroku. (Gerritsen, Haak, Prins, 2017)
- **Poslušnost a ovladatelnost** – je důležité, aby byl pes ochotný reagovat na povely a bezvýhradně spolupracoval se svým psovodem. Tyto vlastnosti umožňují přesné provádění povelů, předvídatelné chování a spolehlivou reakci i ve stresových situacích. Ovladatelnost psa závisí na kombinaci genetických predispozic, výcviku a vazby na psovoda. Tyto vlastnosti zajišťují efektivní spolupráci psa a psovoda a bezpečné nasazení v terénu. (Jančaříková, 2019; Štrobl, 2014)
- **Psychické požadavky** – povaha služebního psa je zásadní pro jeho efektivní výcvik a výkon služby. Pes musí být odolný proti stresu, schopen pracovat v rušném prostředí, nebýt bázlivý, ale zároveň nesmí být nekontrolovaně agresivní a nesmí ztrácet koncentraci. (Müller, 2006)
- **Dobrý čich a ostatní smysly** – služební psi se spoléhají na své smysly, přičemž nejdůležitějším z nich je čich. Vysoká čichová schopnost jim umožňuje efektivně detekovat pachy, vnímat pohyb a reagovat na podněty, které by člověk nezaznamenal. Využití čichu je zvlášť důležité u psů určených pro detekci drog, výbušnin nebo u psů určených na stopování a záchranu osob. Dalšími důležitými smysly jsou sluch a zrak, kdy sluch pomáhá psům zachytit široké spektrum zvuků. Zrak je důležitý pro vnímání pohybu, díky širšímu zornému poli mají širší periferní vidění než člověk. Za zmínku stojí také výborné noční vidění psů. (Jančaříková, 2019; Straus, Kloubek, 2010)
- **Sociální stabilita** – pes musí být schopen spolupracovat s lidmi i jinými psy. Minimální věk psa pro pokročilý výcvik je 1 rok. Do jednoho roku života psa je důležitá socializace. Pes musí být přátelský vůči okolí, pokud není vyprovokován k zásahu a musí mít vysokou motivaci k práci. (Müller, 2006)

2.5.2 Požadavky na psovoda

Psovod je klíčovou osobou ve výcviku a práci služebního psa. Nároky kladené na tuto profesi zahrnují jak odborné znalosti a praktické dovednosti, tak i fyzické a psychické předpoklady pro výkon služby se psem. Po psovodech je vyžadována schopnost pracovat v krizových situacích a umět se rychle a správně rozhodovat. Dlouhodobý výcvik a každodenní spolupráce mezi psovodem a psem jsou klíčovými faktory pro navázání silného pracovního pouta a pro efektivní výkon služby. (Müller, 2006; Hartl, 2022)

Každý psovod musí splňovat následující požadavky:

- **Dobrá fyzická a psychická stav** – profese psovoda služebního psa je velmi náročná. Psovod musí splňovat přísné fyzické a zdravotní požadavky. Výkon služby často zahrnuje fyzicky náročné podmínky, jako jsou dlouhé pochůzky, pohyb v obtížném terénu nebo kontakt s nebezpečnou osobou. Proto se od psovoda očekává dobrá fyzická kondice a absence zdravotních omezení, která by mohla výkon služby narušit. Psychická odolnost a schopnost efektivní komunikace jsou dalšími nezbytnými atributy psovoda. Práce se psem vyžaduje trpělivost, rozhodnost a schopnost rychlého řešení krizových situací. (Hartl, 2022)
- **Trpělivost, důslednost a důvěra** – výcvik služebního psa je dlouhodobý proces, který vyžaduje trpělivost, pevné vedení a pravidelné procvičování získaných dovedností a jejich zdokonalování. Vztah pes – psovod je založen na vzájemné důvěře na základě kontinuální péče o psa. Z tohoto důvodu se často upřednostňuje, aby byl služební pes přidělen jednomu konkrétnímu psovodovi po celou dobu své aktivní služby. (Soukupová, 2013; Gerritsen, Haak, Prins, 2017)
- **Schopnost pracovat se psem** – psovod musí umět porozumět psí psychologii, výcvikovým metodám a umět se psem efektivně komunikovat pro zachování jejich dlouhodobého vztahu. Tento vztah se buduje prostřednictvím pravidelného výcviku služebního psa. Psovod je zodpovědný za udržování psa v kondici a pravidelně prověřuje schopnosti tohoto psa získané výcvikem. Psovod musí znát metodiku výcviku a umět pracovat s různými výcvikovými technikami. Absolvuje speciální kurz zaměřený na kynologii, výcvik psa a taktickou spolupráci se služebním psem. (Jančaříková, 2019; Straus, Kloubek, 2010)

- **Týmová spolupráce** – psovod pracuje nejen se svým psem, ale musí být schopen spolupracovat i se svými kolegy z ostatních složek. Kromě toho musí být schopen podle potřeby efektivně komunikovat s veřejností. (Hartl, 2022)
- **Znalost právních a služebních předpisů** – jedním ze základních požadavků je odpovídající odborné vzdělání a absolvování specializovaného výcviku. V případě státních složek je výcvik prováděn ve výcvikových střediscích a je součástí interních vzdělávacích programů, zatímco v soukromém sektoru se psovodi obvykle školí v akreditovaných kynologických centrech. Během tohoto výcviku získá psovod znalosti z oblasti zákonů a právních předpisů souvisejících s výkonem služby a s pravidly týkajícími se použití služebního psa. (Hartl, 2022)
- **Schopnost rychlého rozhodování.** Psovod musí umět správně vyhodnotit krizovou situaci v terénu a vhodně jí přizpůsobit pokyny pro psa. (Müller, 2006)

Mezi činnosti, které má psovod na starosti patří i zajištění zdravotní péče, výživy a kondičního režimu psa. Musí pravidelně kontrolovat zdravotní stav svěřeného psa a udržovat jej v psychické pohodě, protože stres může negativně ovlivnit výkon služby psa. Zdravotní stav psa je pravidelně konzultován s veterinárním lékařem. (Müller, 2006)

2.6 Specifikace složek využívajících služební psy v České republice

V ČR využívají služební psy jako spolehlivé pomocníky různé složky státní správy i soukromého sektoru. Každá složka využívá psy k odlišným činnostem a podle toho se řídí i jejich výcvik. Zde jsou popsány nejvýznamnější organizace a jejich zaměření na služební kynologii:

- **Policie ČR** – využívá služební psy k vyhledávání drog, výbušnin, zbraní, hledání pohřešovaných osob a pachatelů trestných činů. Speciální kynologické jednotky působí v rámci jednotlivých krajských ředitelství i na celorepublikové úrovni. PČR využívá psy také pro pořádkovou službu a při zákrocích proti nebezpečným osobám. (Policie ČR, 2017)
- **Armáda ČR** – používá vojenské služební psy pro hlídkovou činnost, detekci výbušnin a ochranu vojenských objektů. Významnou roli hrají psi při zabezpečení vojenských operací a ochraně sil a prostředků AČR. Vojenská policie (dále jen „VP“) disponuje speciálními psy pro ochranu na vojenských misích v zahraničí. AČR klade důraz na specializaci služebních psů podle aktuálních potřeb. Výcvik psů probíhá

zejména v Centru vojenské kynologie v Chotyni. (Ministerstvo obrany ČR, ©2012; Zahradnická, 2018)

- **Celní správa ČR** – psi CS jsou vycvičeni k vyhledávání nelegálních látek, jako jsou drogy, tabák, alkohol, bankovky a zbraně. CS využívá psy také na vyhledávání živočišných produktů, zejména na letišti Václava Havla. Často se s nimi můžeme setkat na hraničních přechodech, nádražích, ale i v rámci mobilních celních kontrol. Hlavní výcvikové zařízení služební kynologie CS ČR je specializované zařízení v obci Heřmanice ve Frýdlantském výběžku. (Celní správa ČR, ©2022)
- **Hasičský záchranný sbor ČR** – používá speciálně vycvičené záchranářské psy pro hledání osob zavalených v troskách, ztracených v přírodě nebo pohřešovaných po katastrofách. Kynologické jednotky spolupracují i s mezinárodními týmy při zahraničních misích. (Jančaříková, 2019)
- **Vězeňská služba ČR** – služební psi jsou využíváni k zajištění bezpečnosti a pořádku ve věznicích a při eskortách nebezpečných vězňů. Používají se také jako preventivní nástroj proti pašování nelegálních předmětů do prostorů věznic a k detekci drog. (Generální ředitelství vězeňské služby, ©2025)
- **Soukromá bezpečnostní agentura** – (dále jen „SBA“) využívají psy zejména při ochraně majetku, osob a zajišťování pořádku ve vyhrazených objektech. Tyto agentury pracují jen na základě živnostenského zákona. Z tohoto důvodu nejsou psi využíváni v soukromém sektoru označováni jako služební. Psi však představují důležitý prvek především v hlídkové činnosti, detekci nebezpečných látek a prevenci neoprávněného vniknutí do střežených prostor. V některých případech mohou být psi nasazeni i při ochraně významných osob nebo monitorování veřejných akcí. Oproti státním složkám mohou mít soukromé subjekty omezenější zdroje pro výcvik a udržování služebních psů. Proto SBA často využívají spolupráci s výcvikovými centry nebo externími kynology, kteří zajišťují trénink podle platných předpisů. Vzhledem k rostoucím nárokům na bezpečnost lze očekávat, že význam psů v soukromém sektoru bude i nadále stoupat. Zároveň je nutné dbát na zajištění odpovídající péče, aby byla jejich služba nejen efektivní, ale také etická a humánní. (Cink, 2020)

2.7 Příklady nasazení služebních psů

Služební psi představují neocenitelnou součást bezpečnostních a ozbrojených složek ČR. Jejich výjimečné smyslové schopnosti a specializovaný výcvik umožňují efektivní plnění úkolů v různých oblastech, od vyhledávání nelegálních substancí po ochranu veřejného pořádku. Pro své výjimečné vlastnosti hrají klíčovou roli při záchranných operacích po celém světě. (Jančaříková, 2019) Níže jsou uvedeny konkrétní příklady jejich nasazení:

- **Thajsko, zemětřesení v Bangkoku** – jde o velmi čerstvou událost z března 2025, kdy po zemětřesení o síle 7,7 stupně Richterovy škály došlo v Bangkoku ke zřícení třicetipatrové budovy (Obrázek 6). Záchrané týmy zde nasadily speciálně vycvičené psy, jako jsou zlatí retrívři z organizace K9 USAR Thailand, k prohledání trosek budovy a hledání přeživších. Pod troskami mrakodrapu mělo být podle agentury AFP nejméně 40 dělníků. Při této mimořádné události pomáhali psi nejen při vyhledávání (Obrázek 6), ale také poskytovali emocionální podporu rodinám pohřešovaných osob. (Benešová, 2025)

Obrázek 6 Záchranáři hledají v sutinách oběti v Thajsku.

(zdroj: novinky.cz, 2025)

- **Spojené státy americké, teroristické útoky** – Dne 11. září 2001 došlo v USA k největšímu teroristickému útoku v moderní historii. Po útocích na Světové obchodní centrum v New Yorku byli nasazeni záchranářští psi k prohledání trosek a hledání přeživších. Do pátrání se zapojilo více než 100 týmů (pes/psovod). Událost si vyžádala téměř 3000 obětí a zásadně ovlivnila bezpečnostní politiku celého světa. Na obrázku

(Obrázek 7) můžeme vidět ikonickou fotografii, která obletěla celý svět. Jednalo se o záchranářského psa Rileyho, který byl takto transportován nad troskami Světového obchodního centra. (Panýrková, 2021)

Obrázek 7 Zlatý retrívér nad troskami WTC.

(zdroj: *ecanis.cz*, 2021)

- **Česká republika, železniční nehoda ve Studénce** – zdůraznila důležitost a efektivitu záchranářských psů při MU v ČR. Tato tragická železniční nehoda se stala 8. srpna 2008 a znamenala nasazení záchranářských psů k vyhledávání přeživších a obětí v troskách zříceného mostu. Most se zřítíl na železniční trať, kde vzápětí došlo k nárazu mezinárodního rychlíku do jeho trosk. Při největším železničním neštěstí v dějinách ČR zemřelo osm lidí a dalších několik desítek utrpělo zranění. Při záchranných pracích (Obrázek 8) byli nasazeni tři služební kynologové se svými psy. (Hottková, 2022)

Obrázek 8 Zásah u nehody ve Studénce.

(zdroj: pozary.cz, 2008)

3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část práce se zaměřila na zákony tvořící právní rámec služební kynologie, odbornou literaturu a vymezení základních pojmů. Hlavními pilíři se staly zákony o PČR a o ozbrojených silách ČR. Poskytla potřebný základ pro pochopení problematiky služební kynologie, její historii, vývoj a význam.

V souladu se zásadami bakalářské práce autor zpracoval literární rešerši, kde čerpal ze zdrojů renomovaných autorů, jako jsou Hartl, Rulc, Koller, Jančaříková a další.

Byla popsána nejčastěji používaná plemena psů a požadavků na ně a na psovody, včetně hlavních oblastí využití služebních psů při ochraně obyvatelstva a pro zajištění bezpečnosti. Autor se rovněž věnoval přehledu složek využívající služební psy v ČR a také konkrétním případům nasazení služebních psů při záchraně lidských životů.

Výstupy teoretické části vytvořily základní rámec, který umožňuje plynulé navázání do praktické části.

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Současná služební kynologie představuje nedílnou součást PČR a AČR, kde hraje klíčovou roli při zajišťování vnitřní bezpečnosti a obrany státu. Při posuzování současného stavu služební kynologie je potřeba zohlednit mnoho faktorů. Důležitým aspektem současnosti jsou vykonaná společná cvičení, kde se ověřují schopnosti psů i psovodů. V současnosti má v ČR služební kynologie stabilní postavení, které je podpořeno právním rámcem, systematickým výcvikem a odbornou přípravou psovodů a služebních psů.

Toto posouzení vychází z výsledků dotazníkového šetření provedeného mezi příslušníky těchto dvou složek, kteří se aktivně podílejí na služební kynologii.

4.1 Současný stav služební kynologie u Policie České republiky

U PČR je kynologie systematicky rozvíjena v rámci několika útvarů, (především pořádkové a cizinecké policie), jakož i ve specializovaných jednotkách, například zásahových. Služební psi jsou využíváni v různých oblastech policejní činnosti, jako je vyhledávání omamných a psychotropních látek, výbušnin, zbraní, osob, k zadržování pachatelů a zajištění veřejného pořádku. Psovodi a jejich psi jsou zařazeni do jednotlivých krajských ředitelství a specializovaných útvarů. (Policie ČR, 2017)

Podle údajů zveřejněných PČR bylo ke konci loňského roku evidováno 622 psovodů a 938 služebních psů. (Policie ČR, 2025)

4.2 Současný stav služební kynologie u Armády České republiky

V AČR má služební kynologie své uplatnění u různých útvarů, především u VP, kde jsou psi používáni při ochraně objektů, detekci výbušnin, zbraní a v některých specializovaných jednotkách, kde jsou využíváni k doprovodu konvojů při nasazení v zahraničních operacích. Výcvik je přizpůsoben specifickým podmínkám armádního prostředí, včetně požadavků na psychickou odolnost, spolupráci a schopnost fungování v bojových situacích.

Výcvik psů a odbornou přípravu psovodů zajišťuje Centrum vojenské kynologie v Chotyni, které je hlavním výcvikovým pracovištěm v oblasti vojenské kynologie. (Zahradnická, 2018)

Podle informací ministerstva obrany bylo v loňském roce evidováno přibližně 244 služebních psů a 200 psovodů. (Ministerstvo obrany, 2025)

5 POSOUZENÍ RIZIK A HROZEB ČINNOSTI SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE V OCHRANĚ OBYVATELSTVA

Služební kynologie, jako specializovaná součást bezpečnostních a ozbrojených složek, čelí v rámci své činnosti celé řadě rizik a hrozeb, které mohou ovlivnit její efektivitu, dlouhodobou udržitelnost i schopnost reagovat na nové bezpečnostní výzvy. Tyto faktory se týkají jak samotného výkonu služby v terénu, tak i organizačního a personálního zajištění kynologických jednotek. Identifikace a posouzení těchto rizik je zásadním předpokladem pro navržení odpovídajících opatření, která povedou ke zvýšení odolnosti a funkčnosti této odborné činnosti.

Cílem této části práce je analyzovat klíčová rizika a hrozby, kterým služební kynologie čelí u PČR a AČR. Zjištění vycházejí z odpovědí respondentů dotazníkového šetření, jehož cílem bylo zachytit názory a zkušenosti osob přímo zapojených do výkonu služby se služebními psy. Posouzení zahrnuje rizika personální, technická, výcviková, legislativní i bezpečnostní, která mohou mít dopad na efektivitu a budoucnost služební kynologie v ČR.

Vyhodnocení rizik a hrozeb činnosti služební kynologie bylo provedeno za pomoci těchto metod:

- Dotazníkové šetření.
- SWOT analýza.
- Ishikawa diagram.

5.1 Aplikace metody dotazníkové šetření na posouzení služební kynologie v rámci ochrany obyvatelstva

Dotazníkové šetření je jednou z kvantitativních metod a představuje klíčovou techniku sběru dat, při níž jsou informace získávány písemně od respondentů prostřednictvím strukturovaných otázek. Využívá se především ke zjištění názorů, postojů, zkušeností či konkrétních údajů, které není možné jiným způsobem efektivně zjistit. Tato metoda umožňuje získat údaje od velkého počtu jedinců v relativně krátkém čase. Pro praktickou část byla zvolena metoda dotazníkového šetření z důvodu odbornosti tématu práce a také vybrané skupiny respondentů. Tato metoda byla autorem zvolena i pro možnost zkoumání různých kynologických specializací a pro časovou a finanční nenáročnost sběru dat. Souhrn otázek byl autorem formulován na základě informací zjištěných z odborné literatury použité

v teoretické části. Dotazník byl zaměřen i na celkovou spokojenost s profesí služebního kynologa. Získaná strukturovaná data byla dále analyzována a vyhodnocena. (Skřehot, 2021)

Cílem dotazníkového šetření je komplexně zmapovat názory od zkušených odborníků z řad služebních kynologů PČR a AČR a vytvořit si ucelený pohled na současný stav a možné směry dalšího vývoje služební kynologie v kontextu ochrany obyvatelstva. Šetření se zaměřuje na identifikaci klíčových silných a slabých stránek současného systému, i na odhalení příležitostí a hrozeb, které mohou ovlivnit efektivitu a udržitelnost této specifické odborné oblasti. Dotazníkové šetření tak poskytuje důležitý empirický podklad pro kritickou analýzu problematiky a může přispět k návrhu konkrétních opatření vedoucích k optimalizaci využívání služebních psů v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a civilní ochrany.

Výběr respondentů je velmi důležitý a závisí na něm úspěch dotazníkového šetření. Úspěch takového šetření vyžaduje důkladnou přípravu, pečlivou formulaci otázek a promyšlenou realizaci, aby byla zajištěna spolehlivost získaných informací. (Skřehot, 2021)

Autor práce vybral převážně respondenty, kteří aktuálně působí ve služební kynologii. Mezi respondenty byli však zařazeni i bývalí kynologové, kteří mají mnohaletou praxi v tomto specifickém oboru a jejichž odpovědi považuje autor pro zpracování této práce také za velmi cenné. Dotazníky byly rozeslány nebo předány k anonymnímu vyplnění 2. března 2025 a respondenti, kteří byli ochotni se podílet na sběru dat, vraceli vyplněné dotazníky dle jejich časových možností.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 86 respondentů (bývalých i současných příslušníků PČR a AČR). Počet respondentů může být vnímán jako nízký pro vytvoření závěrů ohledně celé problematiky služební kynologie. Tento počet byl ovlivněn specifickým zaměřením výzkumu na úzkou skupinu příslušníků, u nichž není snadné zajistit vysokou míru participace z důvodu pracovního vytížení a autor ho nepovažuje za omezení. I přes tento limit tak autor považuje výzkum za cenný náhled do současného stavu služební kynologie, který může poskytnout základ pro rozsáhlejší budoucí studie.

V dotazníkovém šetření bylo celkem 11 otázek. Otázky č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 11 byly uzavřené, u nichž byly na výběr předem definované odpovědi. Otázky č. 7, 8, 9 a 10 byly koncipovány jako otevřenější, přičemž respondenti mohli označit všechny odpovědi, které

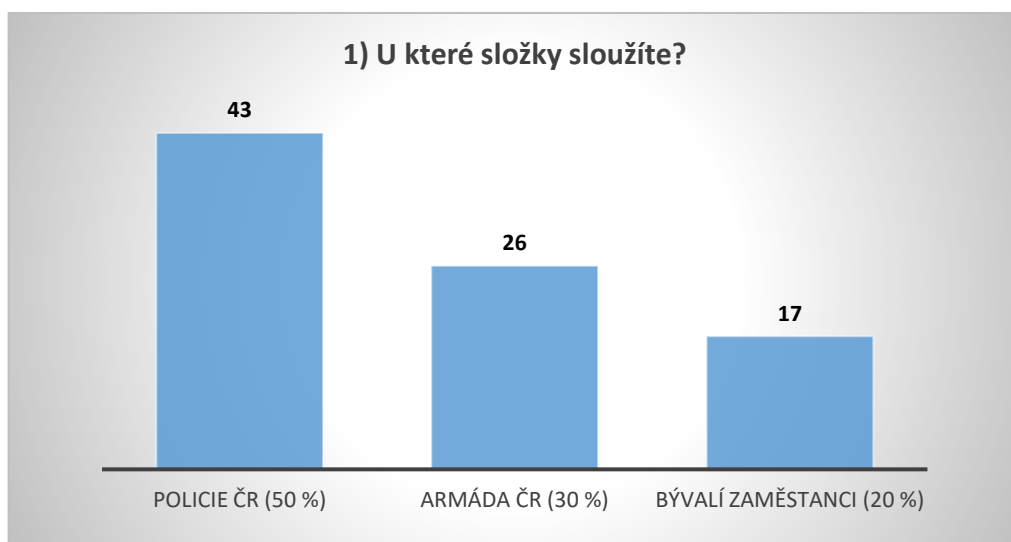
podle jejich zkušeností považovali za relevantní (Tabulka 1). U těchto čtyř otázek vycházel autor práce z konzultací s kynology a předběžného odhadu relevantních odpovědí. Případně měli respondenti možnost dopsat vlastní odpověď do poslední kolonky s názvem „Jiná“. Cílem této struktury bylo usnadnit respondentům vyplnění dotazníku a zároveň získat objektivní odpovědi, které lze snadno kvantitativně vyhodnotit.

Tabulka 1 Dotazníkové šetření.

Dotazníkové šetření	
Současnost a budoucnost služební kynologie pro ochranu obyvatelstva	
1)	U které složky sloužíte? (Policie ČR, Armáda ČR, bývalý zaměstnanec)
2)	Vaše pohlaví? (Muž / Žena)
3)	Váš věk? (do 30 let / 31 – 40 let / 41 – 50 let / 51 a více let)
4)	Délka Vaší praxe jako služebního kynologa? (1 – 5 let / 6 – 10 let / 11 – 15 let / 16 a více let)
5)	Jak byste ohodnotil současný stav služební kynologie? (Velmi dobrý / Dobrý / Špatný / Nevím)
6)	Jaký má podle Vás vliv služební kynologie na ochranu obyvatelstva v ČR? (Velký / Střední / Malý / Nevím)
7)	Jaké jsou dle Vás silné stránky (pozitiva) ve služební kynologii? • Výcviková střediska. • Vyšší bezpečnost obyvatelstva. • Připravenost psůvodů a psů. • Tradice služební kynologie v České republice. • Chov služebních psů. • Výborný preventivní účinek psa při zásahu. • Specializace psů podle potřeb. • Jiná:
8)	Jaké jsou dle Vás slabé stránky (negativa) ve služební kynologii? • Nedostatečné finanční ohodnocení psůvodů. • Administrativní zátěž nebo byrokracie spojená se službou. • Výcviková střediska. • Chov služebních psů. • Fyzická a psychická náročnost profese. • Malá motivace psůvodů vstoupit do služby. • Nízká míra uznání práce kynologa ze strany veřejnosti. • Jiná:
9)	Co je podle Vás hrozbou (ohrožením) pro současnou služební kynologii a její budoucnost? • Administrativní zátěž nebo byrokracie spojená se službou. • Financování služební kynologie a škrtý v rozpočtu. • Malá informovanost občanů o služební kynologii. • Předpisy Evropské unie. • Nedostatek služebních psů. • Digitalizace a nahrazování psů technologiemi. • Snižující se zájem o práci psůvoda. • Jiná:
10)	V čem je podle Vás příležitost (směr ve vývoji), která by mohla pozitivně ovlivnit budoucnost služební kynologie? • Lepší financování služební kynologie a materiální podpora. • Rozvoj služební kynologie. • Snížení administrativní zátěže a byrokracie. • Zvýšení počtu psůvodů a podpora zájemců o službu. • Zavádění moderních technologií do výcviku a praxe. • Větší spolupráce mezi složkami a s civilní kynologií. • Zvýšení prestiže a propagace práce psůvodů na veřejnosti. • Zkvalitnění chovu a přípravy psů. • Jiná:
11)	Zvažujete ukončení své činnosti jako služebního kynologa? (Ano / Ne / Nevím)

(Zdroj: vlastní, 2025)

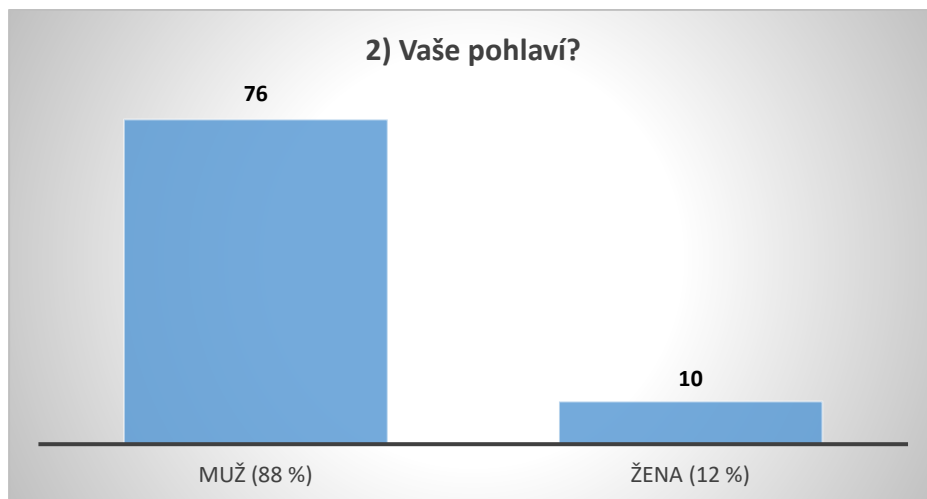
Z odpovědí na otázku č. 1 vyplývá, že z celkového počtu 86 respondentů odpovědělo 43 respondentů, že slouží u PČR (Graf 1). Toto číslo činí 50 % z celkového počtu. 26 respondentů odpovědělo, že slouží u AČR, což je 30 % z celkového počtu a třetí skupinou respondentů jsou bývalí služební kynologové, kterých je 17, což je 20 % z celkového počtu. Z grafu 1 je patrné, že nejvíce zastoupenou skupinou jsou respondenti z řad Police ČR.

Graf 1 U které složky sloužíte?

(zdroj: vlastní, 2025)

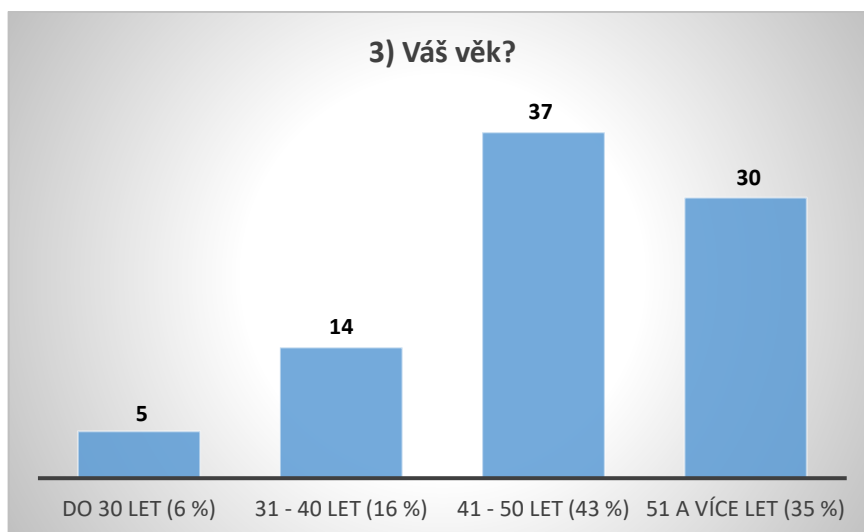
Z grafu 2 vyplývá, že na otázku č. 2 týkající se pohlaví odpovědělo všech 86 respondentů. Většinu tvořili muži, konkrétně 76 respondentů (88 %). Ženy byly početně zastoupeny méně, celkem 10 respondentek (12 %). Tento výsledek odpovídá obecnému trendu v oblasti služební kynologie, ve které dlouhodobě personálně dominují muži. Převaha mužů je v tomto dotazníku tedy 9:1.

Graf 2 Vaše pohlaví?

(zdroj: vlastní, 2025)

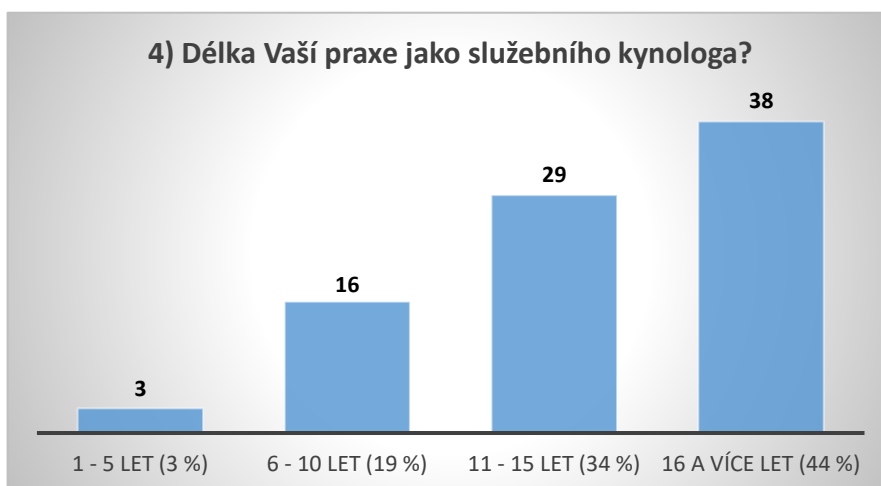
Otázka č. 3 týkající se věku byla zvolena s cílem získat demografický přehled o věkové struktuře respondentů (Graf 3). Na tuto otázku odpovědělo všech 86 respondentů. Největší skupinu tvořili respondenti ve věkové kategorii 41–50 let, bylo to 37 respondentů (43 %). Následovala kategorie 51 let a více, ke které náleží 30 respondentů (35 %). Skupina respondentů ve věkovém rozmezí 31–40 let byla zastoupena 14 respondenty (16 %). Nejmladší věková kategorie, tj. do 30 let měla nejmenší zastoupení pěti respondentů (6 %). Tento věkový profil ukazuje na střední až starší věkovou strukturu respondentů, což autor připisuje k potřebě odborných zkušeností a praxe v této oblasti. Tento údaj poskytuje cenné informace, protože věk může mít vliv na pracovní praxi, zodpovědnost a zkušenosti v této profesi. Rozložení věkových skupin může také pomoci interpretovat možné rozdíly v názorech nebo přístupu k určitým otázkám spojeným s kynologií a jejím vývojem v průběhu času.

Graf 3 Váš věk?

(zdroj: vlastní, 2025)

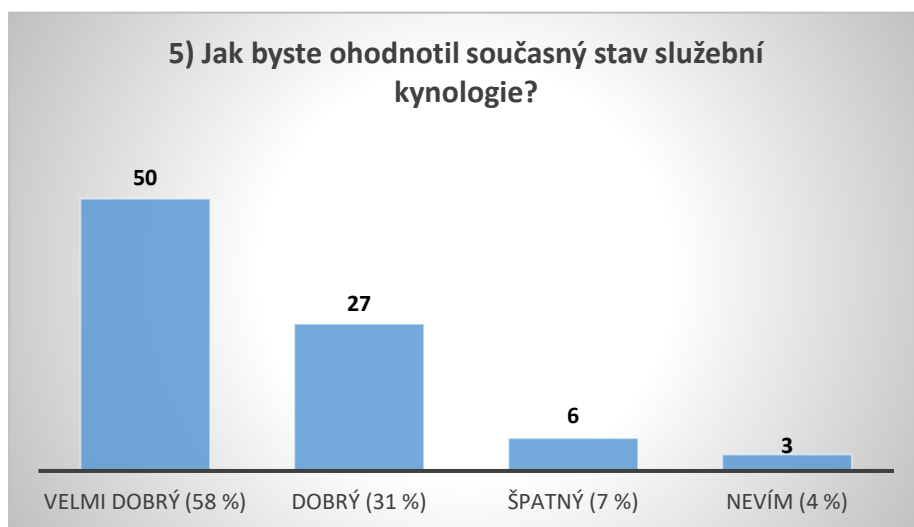
Otázka č. 4 se týkala délky praxe jako služebního kynologa a všech 86 respondentů na ni odpovědělo (Graf 4). Nejpočetnější skupinu tvořilo 38 respondentů s praxí 16 a více let (44 %). Druhou nejčetnější skupinu tvořilo 29 respondentů s 11 až 15 lety praxe (34 %). Další byla skupina 16 respondentů s praxí 6 až 10 let (19 %). Nejnižší zastoupení měla skupina 3 respondentů, s délkou praxe pouze do 5-ti let (3 %). Tato data nám ukazují, že většina respondentů má za sebou již mnoho let aktivní služby na pozici kynolog, přičemž převládají středně zkušené a velmi zkušené kynologové. Tato data dodávají váhu jejich odpovědím v následujících otázkách a poskytují kvalitní pohled na fungování služební kynologie v delším časovém horizontu.

Graf 4 Délka Vaší praxe jako služebního kynologa?

(zdroj: vlastní, 2025)

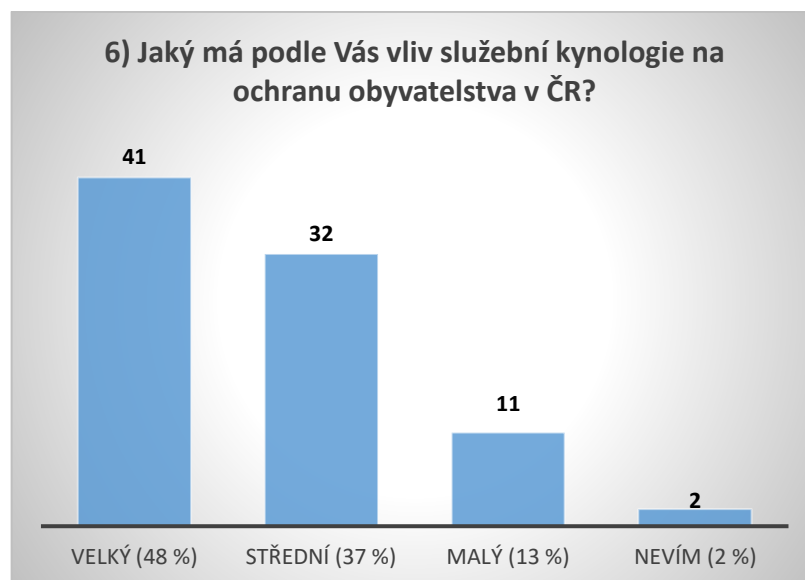
Graf 5 znázorňuje odpovědi na otázku č. 5, na kterou odpovědělo všech 86 respondentů. Většina hodnotila současný stav služební kynologie jako velmi dobrý, tuto možnost zvolilo 50 respondentů (58 %). Jako dobrý hodnotilo stav 27 respondentů (31 %), zatímco za špatný stav označilo jen 6 respondentů (7 %). Odpověď nevím označili 3 respondenti (4 %). Z odpovědí vyplývá, že většina kynologů vnímá současný stav oboru jako stabilní a funkční. Nižší počet negativních hodnocení naznačuje, že se pravděpodobně plošně nevyskytují závažné problémy, ale mohou se vyskytovat v konkrétních oblastech, na které je třeba se dále zaměřit.

Graf 5 Jak byste ohodnotil současný stav služební kynologie?

(zdroj: vlastní, 2025)

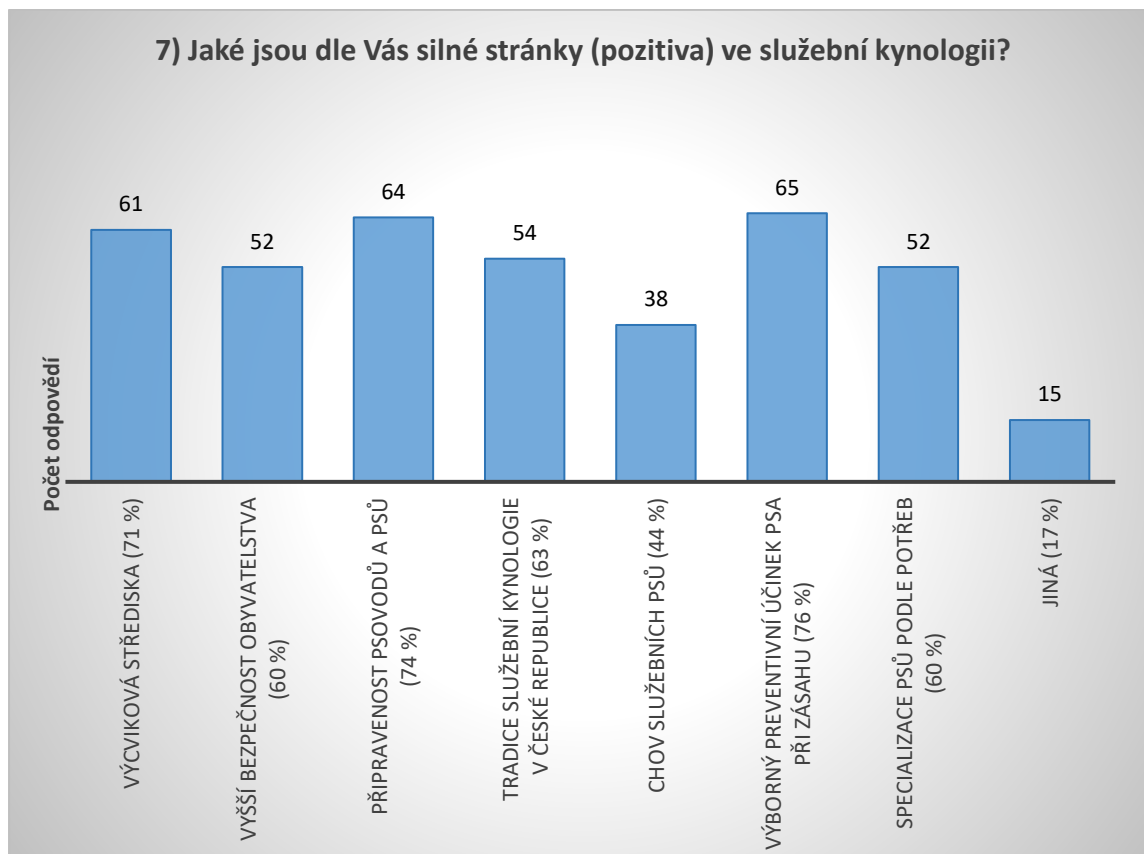
Na otázku č. 6 zaměřenou na vnímání vlivu a významu služební kynologie odpověděli opět všichni respondenti a převážná většina odpovědí byla pozitivní (Graf 6). Velký vliv zvolilo 41 respondentů (48 %) a střední vliv 32 respondentů (37 %). 11 respondentů odpovědělo, že vliv je malý (13 %) a 2 respondenti odpověděli, že neví (2 %). Z výsledků je patrné, že naprostá většina respondentů vnímá své pracovní zaměření jako důležité a podtrhuje tím význam psovodů a jejich psů při zajišťování bezpečnostního systému státu.

Graf 6 Jaký má podle Vás vliv služební kynologie
na ochranu obyvatelstva v ČR?

(zdroj: vlastní, 2025)

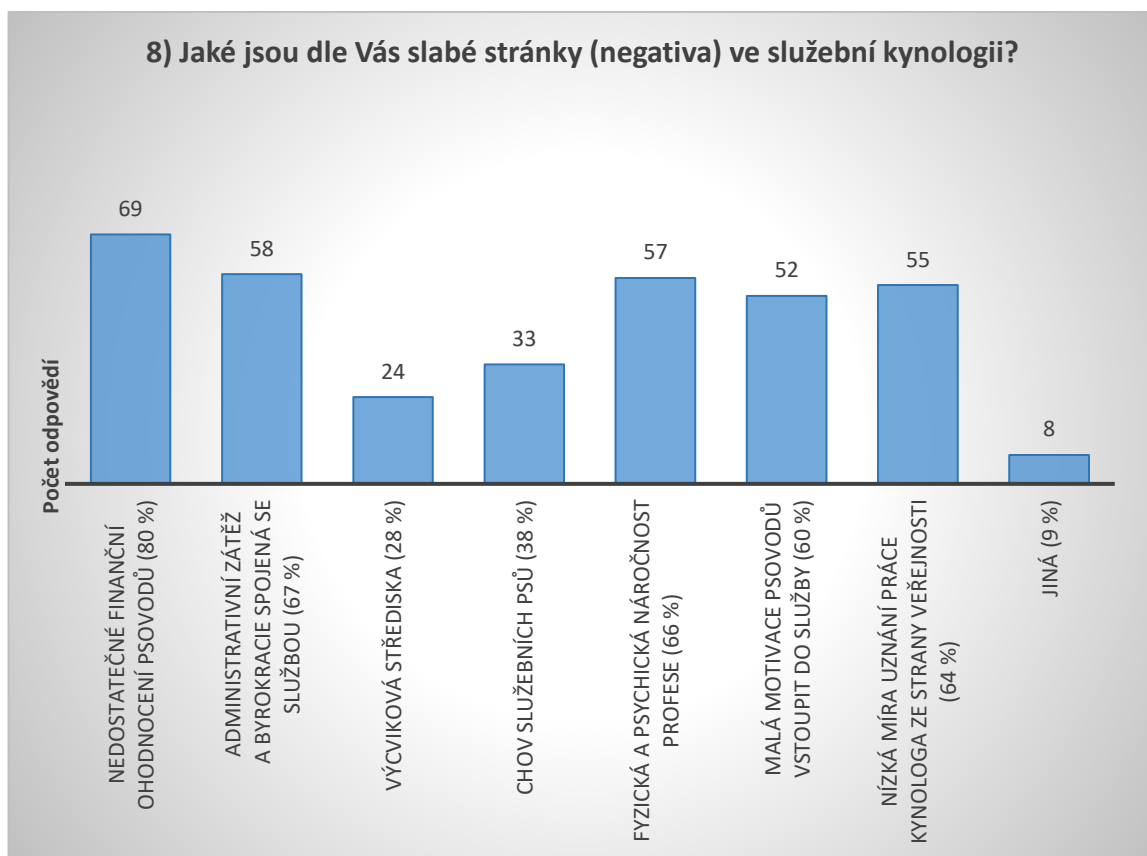
Na níže uvedeném grafu (Graf 7) jsou nejčastější odpovědi na první otevřenou otázku (číslo 7). Odpovědi respondentů byly různorodé, ale opakovaně se objevovaly odpovědi, ze kterých vyplývá, co lze považovat za klíčové pozitivní aspekty této oblasti. Nejčastěji vybírané silné stránky byly preventivní účinek psa, připravenost psů a psovodů a výcviková střediska. Další často zmiňované byly tradice služební kynologie, vyšší bezpečnost obyvatelstva a specializace psů podle potřeb. Respondenti rovněž vyzdvihovali chov služebních psů. Odpověď „Jiná“ dávala prostor pro možnost napsat vlastní odpověď, která nebyla v nabídce mnou vytipovaných možných odpovědí. Objevily se zde např. odpovědi historie, náklady na provoz, metody výcviku, konkrétní zkušenosti nebo byla pouze zvolena odpověď „Jiná“ bez dalšího vyjádření. Na základě analýzy odpovědí je zřejmé, že psovodi služební kynologii vnímají jako důležitou, stabilní a přínosnou součást bezpečnostního systému.

Graf 7 Jaké jsou dle Vás silné stránky ve služební kynologii?

(zdroj: vlastní, 2025)

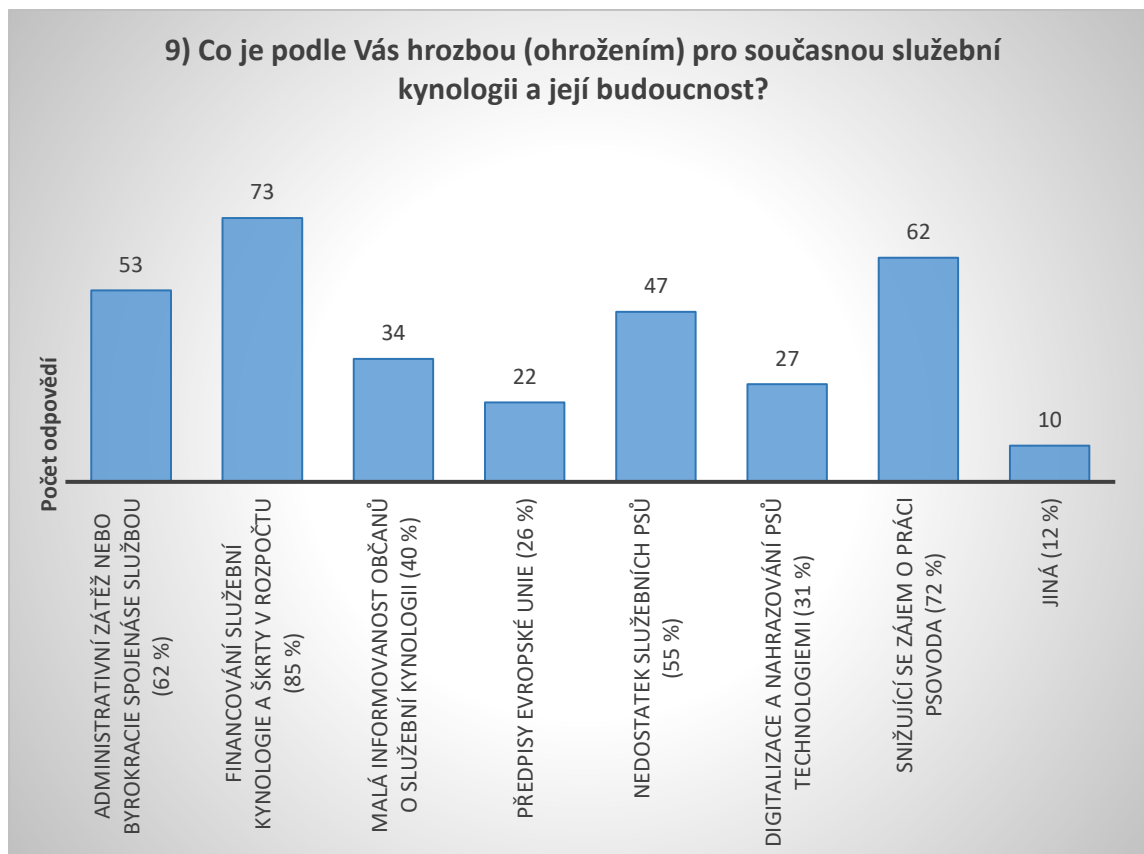
Jako negativa byly v odpovědi na otázku číslo 8 (Graf 8) nejčastěji zmiňovány nedostatečné finanční ohodnocení psovodů, administrativní zátěž a byrokracie a fyzická a psychická náročnost. Velké množství odpovědí se rovněž týkalo nízké míry uznání práce psovoda a malé motivace pro tuto profesi. Méně často uváděné slabé stránky představovaly chov služebních psů a výcviková střediska. Celkově z odpovědí vyplývá, že služební kynologie je sice vnímána jako důležitá, ale v některých oblastech trpí systémovými nedostatky, které mohou dlouhodobě ovlivnit její efektivitu a rozvoj.

Graf 8 Jaké jsou dle Vás slabé stránky ve služební kynologii?

(zdroj: vlastní, 2025)

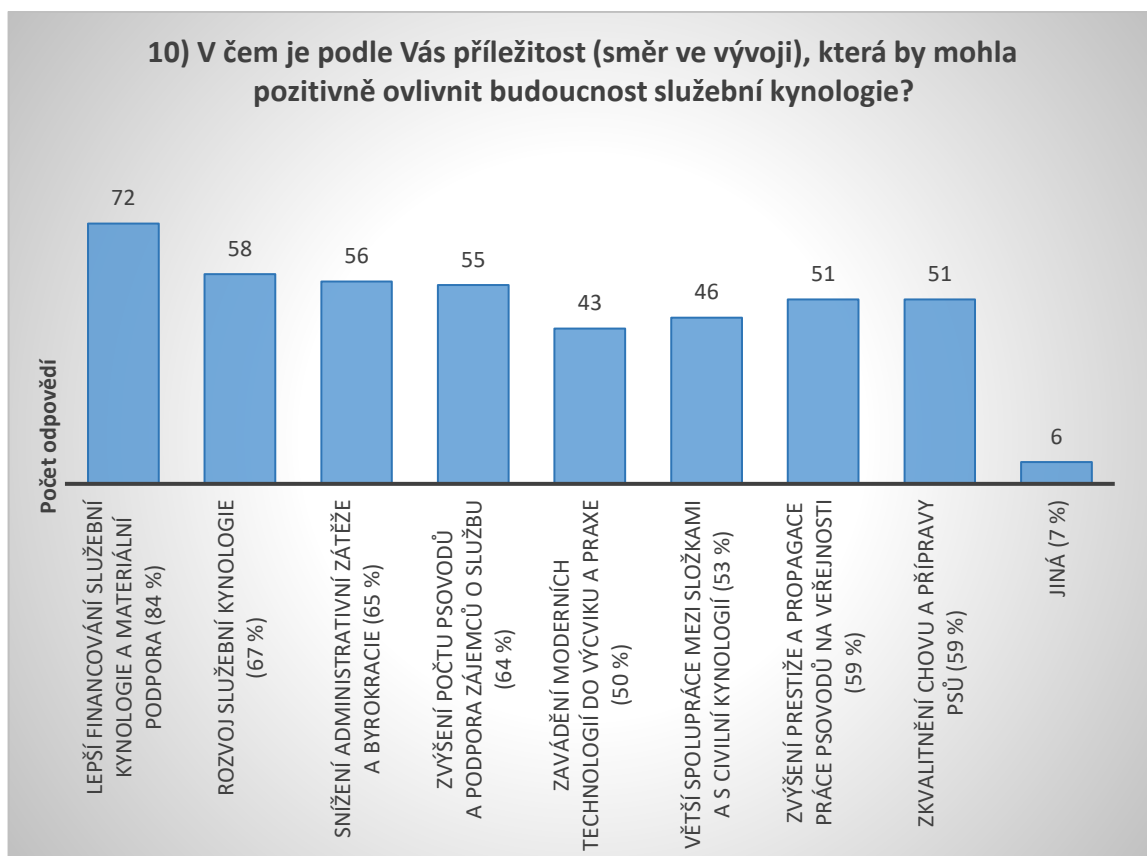
Z odpovědí na další otevřenou otázku číslo 9 vyplývá, co považují psovodi za potenciální ohrožení pro další fungování a rozvoj této specializace (Graf 9). Nejčastěji bylo zmiňováno financování služební kynologie a škrty v rozpočtu a snižující se zájem o práci psovoda. Další významnou hrozbou je dle respondentů administrativní zátěž a byrokracie spojená se službou a nedostatek služebních psů. Respondenti upozorňovali také na malou informovanost občanů o služební kynologii, digitalizaci a nahrazování psů technologiemi. Jako rizikový faktor byly uváděny i předpisy Evropské unie. Z odpovědí je patrné, že i když je služební kynologie vnímána jako důležitá, čelí v současnosti i do budoucna výzvám, které vyžadují systémová řešení a aktivní přístup ze strany vedení bezpečnostních složek.

Graf 9 Co je podle Vás hrozbou pro současnou služební kynologii a její budoucnost?

(zdroj: vlastní, 2025)

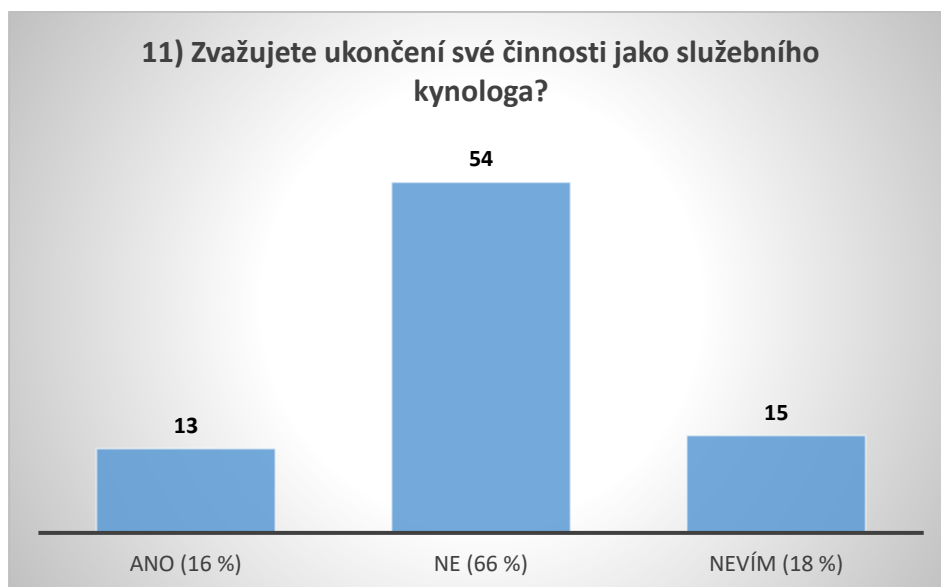
Z odpovědí na otázku číslo 10 vyplývá několik opakujících se témat, která psovodi vnímají jako příležitost pro další pozitivní rozvoj a budoucnost služební kynologie (Graf 10). Nejčastěji byly zmiňovány odpovědi lepší financování služební kynologie a materiální podpora a rozvoj služební kynologie. Respondenti rovněž vidí potenciál ve snížení administrativní zátěže a byrokracie a zvýšení počtu psovodů s podporou zájemců o službu. Dále byla často uváděna potřeba zkvalitnění chovu a přípravy psů a zvýšení prestiže a propagace práce psovodů na veřejnosti. Mnoho respondentů také odpovědělo, že za příležitost považují větší spolupráci mezi složkami s civilní kynologií a také zavádění moderních technologií do výcviku a praxe. Z odpovědí je patrné, že služební kynologie má podle oslovených psovodů potenciál k dalšímu rozvoji, pokud bude podepřena odpovídajícím financováním a investicemi, snížením administrativní zátěže a celkovou podporou psovodů a zájemců o tuto profesi.

Graf 10 V čem je podle Vás příležitost, která by mohla pozitivně ovlivnit budoucnost služební kynologie?

(zdroj: vlastní, 2025)

Na otázku číslo 11 tážající se respondentů na to, zda zvažují ukončení své činnosti jako služebního kynologa (Graf 11) odpovědělo jen 82 respondentů. Většina, 54 respondentů, odpověděla, že o ukončení činnosti neuvažují (66 %). Malá část účastníků v počtu 13 přiznala, že uvažují o ukončení (16 %) a poměrně dost odpovědí bylo, že neví (18 %). Ovšem pro tuto odpověď hlasovali zřejmě i respondenti z řad bývalých služebních kynologů, kterých se zúčastnilo 17, a kteří nevěděli, jakou v této otázce zvolit odpověď. Tento výsledek ukazuje, že i když většina služebních kynologů zůstává ve své profesi stabilní, téměř každý čtvrtý může chovat určitou míru nejistoty nebo zvažovat odchod. Výsledky tedy mohou být pro vedení bezpečnostních složek důležitým signálem, že je potřeba více se věnovat udržení zkušených psovodů v systému.

Graf 11 Zvažujete ukončení své činnosti jako služebního kynologa?

(zdroj: vlastní, 2025)

Po ukončení sběru dat bylo přistoupeno k vyhodnocení získaných odpovědí. Dotazník obsahoval jak uzavřené otázky s nabídkou předem stanovených odpovědí, tak otevřené otázky, umožňující respondentům volně vyjádřit svůj názor a zkušenosti. Uzavřené otázky byly vyhodnoceny zjištěním četností jednotlivých odpovědí a jejich vyjádřením v absolutních hodnotách i procentech. Výsledky byly následně přehledně shrnuty do textové podoby doplněné grafem. Otevřené otázky byly analyzovány pomocí obsahové analýzy. Jednotlivé odpovědi byly tematicky roztrženy podle opakujících se vzorců a klíčových témat. Na základě toho byly formulovány závěry o nejčastějších názorech respondentů. Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření slouží jako podklad pro interpretaci výsledků v následující části práce a zároveň tvoří základ pro zpracování SWOT analýzy současného stavu služební kynologie.

Ze zjištěných informací od respondentů vyplývá, že současný stav služební kynologie v ČR je celkově na velmi dobré úrovni. Určitý problém ale může v budoucnosti nastat, v podobě nedostatku zájmu o toto povolání v důsledku neodpovídajícího finančního ohodnocení zaměstnanců. Nedostatek kynologů u PČR i AČR doplněný nedostatkem kvalitního chovu psů může být ohrožující v odhalování trestné činnosti i pro ochranu obyvatelstva. Řešení tohoto problému vidí autor práce například ve větší propagaci pozice služebního psovoda a lepšího finančního ohodnocení pro tuto fyzicky i psychicky náročnou profesi. Dále autor považuje za efektivní, aby byla práce psů a služebních psovodů více šířena na sociálních sítích a v médiích a má za to, že by to zvýšilo zájem o tuto profesi.

5.2 Aplikace metody SWOT analýzy na posouzení služební kynologie v rámci ochrany obyvatelstva

Metoda SWOT analýzy je jednou z běžně využívaných analytických metod, která slouží k přehlednému zhodnocení vnitřních (silné a slabé stránky) a vnějších (příležitosti a hrozby) faktorů ovlivňujících určitou oblast, organizaci či činnost. (Domanská, ©2008)

V této práci je SWOT analýza využita jako nástroj pro souhrnné zhodnocení současného stavu služební kynologie v ČR. Vychází z odpovědí respondentů z dotazníkového šetření mezi služebními kynology PČR a AČR na čtyři otevřené otázky, které byly strukturovány právě pro tuto analýzu. Do analýzy byly zahrnuty nejčastěji se opakující odpovědi z dotazníků. Jejím cílem je identifikovat klíčové přednosti a slabiny současné služební kynologie (Tabulka 2), stejně jako možné směry dalšího rozvoje a potenciální ohrožení, která by mohla negativně ovlivnit budoucnost tohoto oboru. Tato metoda byla zvolena pro svou přehlednost, praktičnost a schopnost systematicky propojit subjektivní názory z praxe s objektivními poznatky, které byly v rámci výzkumu získány. Zhodnocení SWOT analýzou bylo provedeno tak, že autor podle svého subjektivního uvážení přiřadil hodnotu a váhu vybraným odpovědím. Jde tedy o analýzu, která by jinému autorovi mohla poskytnout zcela jiné výsledné hodnoty. (Grasseová, Dubec a Řehák, 2012)

Tabulka 2 SWOT analýza – Vyhodnocení současného stavu.

	POMOCNÉ	ŠKODLIVÉ
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
VNITŘNÍ PŮVOD	• Výborný preventivní účinek psa při zákroku. • Připravenost psovodů a psů. • Výcviková střediska. • Tradice služební kynologie v ČR.	• Nedostatečné finanční ohodnocení psovodů. • Administrativní zátěž a byrokracie spojená se službou. • Fyzická a psychická náročnost. • Nízká míra uznání práce kynologa ze strany veřejnosti.
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
VNĚJŠÍ PŮVOD	• Lepší financování služební kynologie a materiální podpora. • Rozvoj služební kynologie. • Snížení administrativní zátěže a byrokracie. • Zvýšení počtu psovodů a podpora zájemců o službu.	• Financování služební kynologie a škrty v rozpočtu. • Snižující se zájem o práci psovoda. • Administrativní zátěž a byrokracie spojená se službou. • Nedostatek služebních psů.

(zdroj: vlastní, 2025)

Pro vnitřní a vnější původ vybíral autor nejčastější odpovědi na čtyři otevřené otázky z dotazníkového šetření. Do vnitřního a vnějšího původu zařadil autor 4 nejčastěji uváděné odpovědi z dotazníkového šetření.

5.2.1 Specifikace a váhové ohodnocení jednotlivých faktorů SWOT analýzy

Silné stránky: Na základě odpovědí respondentů v dotazníku, lze považovat za silné stránky čtyři nejčastěji uváděné:

- **Výborný preventivní účinek psa při zásahu** – tento účinek přispívá k větší bezpečnosti psovoda a jeho kolegů, ale i veřejnosti. Přítomnost služebního psa působí preventivně v rizikových situacích s větším počtem osob.
- **Připravenost psovodů a psů** – psovodi a psi jsou schopni plnit úkoly v nejnáročnějších podmínkách a přizpůsobit se aktuální situaci. Vysoká úroveň připravenosti je výsledkem dlouhodobého výcviku a kvalitních instruktorů.
- **Výcviková střediska** – jsou respondenty vnímána jako výborné zázemí pro kynology. Zajišťují kvalitní a odbornou přípravu psovodů a psů díky dlouhodobým zkušenostem a kladnému vztahu ke zvířeti a k této profesi.
- **Tradice služební kynologie v ČR** – dlouholetá tradice české služební kynologie má historicky pevné postavení a je respektována i na mezinárodním poli.

K uvedeným silným stránkám autor přiřadil hodnocení a váhu jednotlivým prvkům (Tabulka 3) dle svého uvážení, a proto je potřeba zdůraznit, že podobně zpracovaná analýza by jinému autorovi vyšla pravděpodobně jinak.

Tabulka 3 Silné stránky.

P. Č.	SILNÉ STRÁNKY	HODNOCENÍ	VÁHA	H * V
1.	Výborný preventivní účinek psa při zásahu.	5	0,3	1,5
2.	Připravenost psovodů a psů.	5	0,3	1,5
3.	Výcviková střediska.	4	0,2	0,8
4.	Tradice služební kynologie v ČR.	3	0,2	0,6
CELKEM				4,4

(zdroj: vlastní, 2025)

Slabé stránky: Představují interní faktory, které mohou negativně ovlivňovat dlouhodobou stabilitu služební kynologie. Vycházejí přímo z praxe psovodů a upozorňují na oblasti, které

nejdou vždy viditelné navenek, ale psovodi jimi jsou ovlivňováni. Na základě odpovědí byly vybrány čtyři nejčastěji zmiňované faktory, které psovody trápí nejvíce:

- **Nedostatečné finanční ohodnocení psovodů** – tento faktor by mohl výrazně ovlivnit motivaci psovodů zůstat ve službě. Oblast financování byla nejčastěji uváděna ve slabých stránkách, hrozbách i příležitostech, a proto jí autor přidal vysoké hodnocení a váhu. Mnozí psovodi totiž poukazují na to, že finanční ohodnocení neodpovídá míře náročnosti, odpovědnosti a odbornosti jejich činnosti.
- **Administrativní zátěž a byrokracie spojená se službou** – psovodi uváděli tento faktor jako druhý v pořadí, protože nadměrná administrativa bere čas na výcvik a práci se psem. Tento stav může vést ke zhoršení výkonu a celkovému snížení kvality kynologie.
- **Fyzická a psychická náročnost** – dlouhodobá zátěž může vést k vyčerpání nebo vyhoření, únavě a odchodům z profese. Tato profese vyžaduje dobrou kondici, odolnost vůči stresu a časovou flexibilitu.
- **Nízká míra uznání práce kynologa ze strany veřejnosti** – nízká prestiž může mít špatný vliv na motivaci a na zájem nových uchazečů o službu. Respondenti často uváděli, že jejich práce není veřejností dostatečně oceňována.

V tabulce níže můžeme vidět slabé stránky s hodnocením a váhou. Přidělené hodnoty byly opět zvoleny autorem podle jeho osobního úsudku a podle toho, jaký dopad podle něj mají na psovody (Tabulka 4).

Tabulka 4 Slabé stránky.

P. Č.	SLABÉ STRÁNKY	HODNOCENÍ	VÁHA	H * V
1.	Nedostatečné finanční ohodnocení psovodů.	-5	0,4	-2
2.	Administrativní zátěž a byrokracie spojená se službou.	-4	0,3	-1,2
3.	Fyzická a psychická náročnost.	-3	0,2	-0,6
4.	Nízká míra uznání práce kynologa ze strany veřejnosti.	-2	0,1	-0,2
CELKEM				-4

(zdroj: vlastní, 2025)

Příležitosti: představují vnější faktory, které mohou pomoci ke zlepšení současného stavu a podpořit jeho vývoj k lepšímu. Na základě dotazníku byly jako nejčastější příležitosti vnímány následující čtyři oblasti, které mají vliv na činnost psovodů:

- **Lepší financování služební kynologie a materiální podpora** – jako klíčová příležitost bylo nejčastěji zmiňováno zajištění dostatečného financování. Zvýšení finančních prostředků by umožnilo nejen modernizaci výcvikových zařízení a zlepšení podmínek pro práci psovodů, ale hlavně motivaci k jejich udržení ve službě.
- **Rozvoj služební kynologie** – respondenti často hovořili o potřebě dalšího odborného a organizačního rozvoje. Tím se rozumí rozšiřování specializací psů, lepší koordinace činností a systematické plánování na úrovni složek.
- **Snížení administrativní zátěže a byrokracie** – mnoho psovodů vnímá zjednodušení administrativních procesů a snížení byrokracie jako hlavní příležitost k zefektivnění své práce. Omezení nadbytečné byrokracie by bylo ve prospěch získání více času pro praktický výcvik a práci se psem, což by mohlo vést ke zlepšení celkové úrovně služební kynologie.
- **Zvýšení počtu psovodů a podpora zájemců o službu** – zvýšení počtu kvalifikovaných psovodů je podstatné pro udržení stability a dalšího rozvoje kynologie. Příležitost vidí respondenti ve vytvoření podmínek, pro nábor nových uchazečů a tím ke snížení zátěže na stávající psovody.

Vyhodnocení vybraných příležitostí, které se týkají změn, a které by mohly výrazně přispět ke zlepšení fungování služební kynologie jsou uvedené v Tabulce 5. Největší důraz byl kladen na otázku financování, která je vnímána jako základní předpoklad pro další rozvoj.

Tabulka 5 Příležitosti.

P. Č.	PŘÍLEŽITOSTI	HODNOCENÍ	VÁHA	H * V
1.	Lepší financování služební kynologie a materiální podpora.	5	0,4	2
2.	Rozvoj služební kynologie.	3	0,1	0,3
3.	Snížení administrativní zátěže.	4	0,35	1,4
4.	Zvýšení počtu psovodů a podpora zájemců o službu.	4	0,15	0,6
CELKEM				4,3

(zdroj: vlastní, 2025)

Hrozby: Představují vnější faktory, které mohou negativně ovlivnit budoucnost služební kynologie, pokud na ně nebude včas a systematicky reagováno. Nejčastěji zmiňované

hrozby byly spojené s finanční nejistotou, klesajícím zájmem o profesi a nadměrnou byrokracií:

- **Financování služební kynologie a škrtý v rozpočtu** – nedostatečné financování bylo označeno jako největší potenciální hrozba a je tak vnímána i autorem práce společně s nízkou motivací psovodů setrvat ve službě. Škrty v rozpočtu a materiálním zabezpečení by mohly ohrozit personální stabilitu, chov psů a především samotné fungování výcvikových středisek.
- **Snižující se zájem o práci psovoda** – mezi příčiny patří náročnost profese, nízké ohodnocení a chybějící motivace. Klesající zájem o tuto specializaci, zejména mezi mladšími uchazeči, může vést ke generačnímu propadu a ohrozit udržitelnost tohoto oboru.
- **Administrativní zátěž nebo byrokracie spojená se službou** – administrativní zátěž je vnímána jako významná hrozba. Pokud se byrokratická zátěž bude dále zvyšovat, může to negativně ovlivnit výkon služby, motivaci i ochotu psovodů setrvat dále ve službě.
- **Nedostatek služebních psů** – může být způsoben omezenou kapacitou chovatelských stanic, případně špatným výběrem chovných jedinců, což způsobí sníženou kvalitu chovu.

V tabulce (Tabulka 6) lze vidět vybrané hrozby, které psovodi opakovaně označili za nejvýznamnější. Největší hrozbou je možnost finančních škrtů a nedostatečné finanční ohodnocení této profese, což vzbuzovalo největší obavy. Oba faktory by mohly výrazně omezit činnost služební kynologie. Výraznou hrozbou je také snižující se zájem o profesi, která může mít v dlouhodobém horizontu závažné dopady na systém. Administrativa, ač působí nenápadně, má přímý vliv na každodenní službu a pracovní spokojenost psovodů. Jako čtvrtou nejčastější hrozbu v pořadí označili respondenti odpověď nedostatek služebních psů.

Tabulka 6 Hrozby.

P. Č.	HROZBY	HODNOCENÍ	VÁHA	H * V
1.	Financování služební kynologie a škrtý v rozpočtu.	-5	0,5	-2,5
2.	Snižující se zájem o práci psůvoda.	-4	0,2	-0,8
3.	Administrativní zátěž nebo byrokracie spojená se službou.	-4	0,2	-0,8
4.	Nedostatek služebních psů.	-4	0,1	- 0,4
CELKEM				-4,5

(zdroj: vlastní, 2025)

5.2.2 Vyhodnocení SWOT analýzy rizik a hrozeb pro služební kynologii

Tato část je věnována souhrnnému vyhodnocení SWOT analýzy rizik a hrozeb pro služební kynologii v ČR, která je zpracována podle nejčastějších odpovědí na čtyři stěžejní otázky z dotazníkového šetření. Cílem bylo identifikovat klíčové silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které ovlivňují současnou služební kynologii a mohou ovlivnit její budoucí směřování.

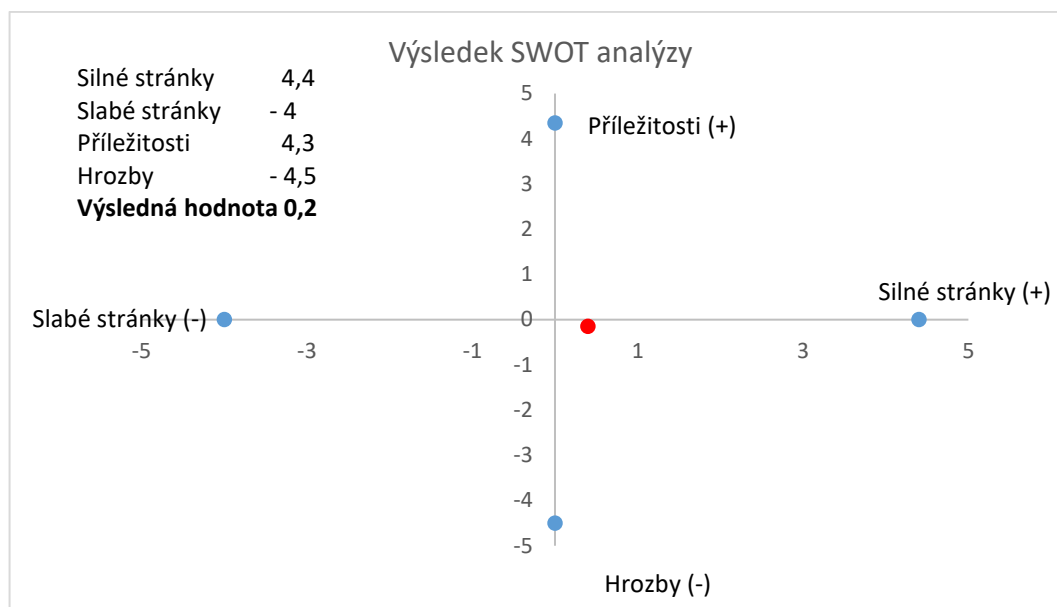
Respondenti měli možnost výběru více odpovědí u každé otázky, která byla dále zpracována ve SWOT analýze. Podle počtu odpovědí na danou otázku a významu z praxe byly vybrány tři až čtyři nejčastější odpovědi u otevřených otázek. Každý faktor byl následně popsán a zároveň mu bylo autorem přiřazeno hodnocení a váha podle jeho úsudku míry dopadu na služební kynologii. Hodnocení odpovědí je v rozsahu 1 – 5, kde vyšší hodnota vyjadřuje větší význam či závažnost. Tímto způsobem vznikl základ pro grafické znázornění a porovnání silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. (Skřehot, 2021)

Silné stránky (4,4) + Slabé stránky (-4) = **Interní hodnota (0,4)**

Příležitosti (4,3) + Hrozby (-4,5) = **Externí hodnota (-0,2)**

Interní hodnota (0,4) + Externí hodnota (-0,2) = **VÝSLEDNÁ HODNOTA (0,2)**

Na grafu níže (Graf 12) je graficky znázorněn výsledek na základě hodnocení a váhy, přiřazených autorem, výsledný graf celé SWOT analýzy s výsledky jednotlivých výstupů. Graf umožňuje rychlé porovnání a vizuální přehled, jak je na tom současná služební kynologie.

Graf 12 Výsledný graf SWOT analýzy.

(zdroj: vlastní, 2025)

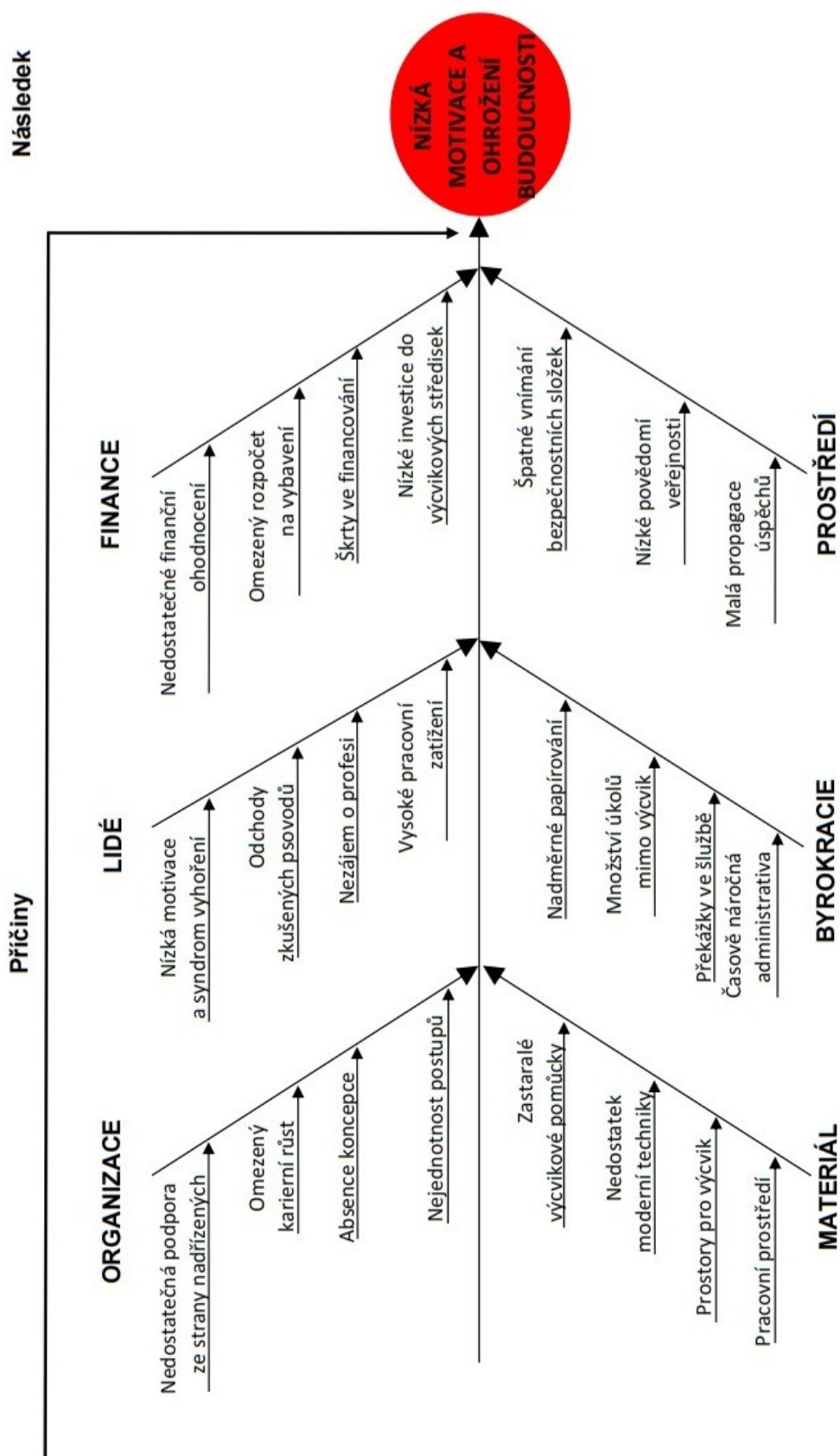
Z vyhodnocení SWOT analýzy vyplynula výsledná hodnota **(0,2)**, která ukazuje, v jakém stavu se nachází současná služební kynologie. Dále je z grafu č. 12 patrné, že výsledná hodnota znamená volbu defenzivní strategie. Tato strategie by měla mít za cíl eliminaci hrozeb, které se týkají slabých stránek. Dle autorova názoru není výsledek dobrý a je třeba se nad tímto stavem hlouběji zamyslet a prozkoumat ho, přestože je výsledná hodnota kladná. Výsledek tedy ukazuje, že služební kynologie se momentálně nachází v situaci, kdy je vhodné soustředit se zejména na minimalizaci rizik a zároveň zachování stávajících silných stránek.

Metoda SWOT analýzy tak poskytla cenný pohled na současný stav služební kynologie a poslouží autorovi k návrhu konkrétních doporučení pro zlepšení stávajícího stavu. Je však důležité dodat, že samotné přiřazení hodnocení a váhy k jednotlivým faktorům bylo provedeno na základě autorova pohledu na danou problematiku. Výsledky by proto měly posloužit jako orientační. Pokud by obdobnou analýzu zpracovával někdo jiný se zkušenostmi z oboru kynologie, je velmi pravděpodobné, že některá hodnocení a váhy by byly jiné a tím i celý výsledek analýzy.

5.3 Aplikace metody Ishikawa diagramu na služební kynologii v rámci ochrany obyvatelstva

Ishikawa diagram, známý také jako diagram příčin a následků se používá k identifikaci a analýze možných příčin konkrétního problému nebo jevu. Používá se hlavně k analýze cílené na odhalení faktorů, které mohou ovlivňovat daný negativní stav. Pomáhá rozčlenit možné příčiny do přehledných větví a tím můžeme snáze identifikovat oblasti, které mají vliv na vznik a vývoj daného problému. (Bilsel a Lin, 2012)

V práci byl diagram (Obrázek 9) použit jako doplňková metoda pro znázornění příčin problému „Nízká motivace a ohrožení budoucnosti“. Jeho cílem je znázornit hlavní faktory, které podle dostupných poznatků negativně ovlivňují služební kynologii, a přispět tak k pochopení problémových oblastí, na které by se měla v budoucnu upřít pozornost.

Obrázek 9 Identifikování problému pomocí Ishikawa diagramu.

(zdroj: vlastní, 2025)

Nízkou motivaci a ohrožení budoucnosti pokládá autor za největší problém v současné kynologii a jako příčiny tohoto problému zvolil:

- **Finance** – hrají velmi zásadní roli pro motivaci psovodů, kvalitu výcviku a zajištění zázemí. Dlouhodobé opomíjení podfinancování se může promítnout v budoucnosti služební kynologie:
 - Nedostatečné finanční ohodnocení – často skloňovaná oblast, kde psovodi uváděli, že jejich odměňování neodpovídá náročnosti a specializaci profese. Tento faktor má podle autorova zjištění velmi vysokou váhu.
 - Omezený rozpočet na vybavení – nedostatek financí na obměnu opotřebovaného vybavení a materiálu pro výcvik ovlivňuje každodenní práci.
 - Škrty ve financování – nízké finanční ohodnocení neznamena jen ekonomický význam, ale má i psychologický dopad na psovody. Například jiná výše odměňování u PČR a AČR.
 - Nízké investice do výcvikových středisek – Modernizace zařízení pro efektivnější přípravu psovodů a psů.
- **Lidé** – lidský faktor je klíčovým faktorem služební kynologie, neboť vše je o lidech. Pokud chybí lidem motivace, kynologie si neudrží kvalifikované lidi a nelze jej dále rozvíjet:
 - Nezájem o profesi – mladší generace nemá dostatek motivace vstoupit do služebního poměru a dává přednost jiným profesím. Často kvůli nízké atraktivitě nosit policejní uniformu nebo vojenský stejnokroj.
 - Odchody zkušených psovodů – Odchody těchto kynologů mohou oslabit předávání zkušeností z praxe a snížit odbornou úroveň.
 - Vysoké pracovní zatížení – tato profese je velmi psychicky a fyzicky náročná.
 - Nízká motivace a syndrom vyhoření – prospělo by vytvoření motivačního systému umožňujícího profesní růst a zlepšení podmínek v kolektivech.
- **Organizace** – kvalita organizace a prostředí mají přímý vliv na efektivitu výkonu služby.
 - Nedostatečná podpora ze strany nadřízených – může mít za následek snížení motivace.

- Omezený karierní růst – Omezené možnosti dalšího vzdělávání psovodů by mohlo vést ke stagnaci.
- Absence koncepce – rozdílné standardy a strategie rozvoje mezi složkami.
- Nejednotnost postupů – některé odlišné přístupy by mohli komplikovat spolupráci a předávání zkušeností.
- **Materiál** – bez odpovídajícího vybavení a technického zajištění nelze realizovat výcvik ani výkon služby:
 - Zastaralé výcvikové pomůcky – část vybavení neodpovídá moderním standardům, což má vliv na kvalitu výcviku.
 - Nedostatek moderní techniky – moderní vybavení a technika zlepší pracovní podmínky psovodů a pomůže rozvoji.
 - Prostory pro výcvik – jsou mnohdy omezující nebo dokonce nevyhovující, což může limitovat přípravu psů. Prospělo by rozšíření výcvikových prostor o vhodné lokality pro přípravu na reálné situace.
 - Pracovní prostředí – představuje zázemí pro psovody a psy (např. sociální a odpočinková zařízení, zastaralé kotce).
- **Prostředí** – profese ovlivňuje motivaci stávajících psovodů a zájem nových uchazečů. Slabé vnímání této profese přispívá ke snižování jejího postavení na žebříčku.
 - Nízké povědomí veřejnosti – ta často nemá přesnou představu o náplni a významu této profese:
 - Malá propagace úspěchů – má za následek nízkou viditelnost oboru. Výsledky a přínosy pro společnost musí být více zveřejňovány.
 - Špatné vnímání bezpečnostních složek – ovlivňuje pracovní spokojenost. Psovodi postrádají morální ocenění své činnosti.
- **Byrokracie** – ovlivňují výcvik, praxi i psychickou pohodu. Byrokracie a přetížení administrativou jsou jedním z nejčastějších důvodů frustrace u psovodů:
 - Nadměrné papírování – zbytečně rozsáhlá dokumentace a evidence ubírá čas potřebný k výcviku a procvičování.

- Množství úkolů mimo výcvik – psovodi jsou zatěžováni povinnostmi, které přímo nesouvisí s jejich činnostmi.
- Časově náročná administrativa – narušení nebo zpomalení činnosti nadměrnou administrativou.
- Překážky ve službě – dlouhodobý stres ze zbytečných úkolů vede ke ztrátě motivace a vnitřního uspokojení z práce.

Ishikawa diagram přehledně znázornil soubor příčin, které podle získaných poznatků přispívají k nízké motivaci psovodů a současně představují riziko pro budoucnost služební kynologie. Diagram ukazuje, že problém nemá jednoznačnou příčinu, ale je výsledkem několika faktorů z různých oblastí. Nejvýraznější vliv má dle vyhodnocení kombinace nedostatečného finančního ohodnocení, snižující se personální stability a administrativní zátěže. Zároveň diagram poukazuje na slabiny, jako je malé materiální zabezpečení a nízká míra prestiže oboru, které mají negativní dopad na samotné psovody, ale i na stabilitu a rozvoj kynologie.

Výsledky dále poskytují základ pro návrh konkrétních opatření, které by mohli přispět ke zlepšení pracovních podmínek psovodů a udržitelnosti vysoké úrovně služební kynologie v budoucnu.

5.4 Posouzení rizika činnosti služební kynologie

Tato podkapitola se zaměřuje na identifikaci a základní posouzení hlavních rizik a hrozeb, které mohou ovlivňovat fungování a budoucnost služební kynologie v ČR. Analýza vychází ze souhrnných výsledků dotazníkového šetření, dále z aplikace SWOT analýzy a Ishikawa diagramu, a rovněž z poznatků získaných při konzultacích s příslušníky působícími v oblasti služební kynologie.

Cílem této části není navrhovat řešení, ale pojmenovat klíčová rizika a jejich potenciální dopady. Získané poznatky tvoří základní východisko pro následující kapitolu, která se bude věnovat návrhům a doporučením ke zlepšení současného stavu.

Kategorizace rizik podle charakteru:

- **Systémová rizika** – představují hrozby, které vyplývají z celkového nastavení a fungování služební kynologie v rámci PČR a AČR. Tato rizika se týkají především oblasti dlouhodobého financování, strategického řízení, legislativy a nestability dlouhodobé podpory této specializace. Z dotazníkového šetření i odborných

konzultací vyplynulo, že mezi nejvýznamnější systémová rizika patří financování kynologie a udržení funkčnosti celého systému. Tato systémová rizika nejsou krátkodobá a bez jejich strategického řešení mohou významně ovlivnit stabilitu i kvalitu služební kynologie v budoucnosti.

- **Personální rizika** se týkají především lidského faktoru – konkrétně služebních psovodů, jejich motivace, kvalifikace a ochoty zůstat u této náročné profese. Vzhledem k tomu, že úspěch služební kynologie závisí nejen na kvalitě psů, ale i na schopnostech a přístupu jejich psovodů, jsou tato rizika klíčová pro udržení funkčního systému. Na základě výpovědí respondentů i konzultací s odborníky byly jako nejvýznamnější personální rizika identifikovány odchody zkušených „matadorů“ a nezáměr mladé generace. Tato personální rizika poukazují na nutnost nejen zachovat, ale i cíleně podporovat lidský kapitál služební kynologie, protože bez stabilního a motivovaného personálu nelze tuto specializaci efektivně rozvíjet.
- **Organizační rizika** souvisejí s vnitřním nastavením procesů, pravidel a každodenního fungování služební kynologie v rámci jednotlivých bezpečnostních složek. Tato rizika sice nemusí mít bezprostřední dopad na bezpečnost, ale v dlouhodobém horizontu mohou výrazně snižovat efektivitu a kvalitu výkonu služby. Mezi hlavní organizační rizika autor práce zařadil Nedostatečnou podporu ze strany nadřízených a omezený karierní postup. Organizační rizika jsou specifická v tom, že jejich řešení většinou neleží na samotných psovodech, ale vyžaduje zásah na vyšší úrovni. Bez optimalizace těchto procesů však hrozí dlouhodobé snížení kvality i motivace uvnitř systému.
- **Operační rizika** se vztahují přímo k výkonu služby v terénu, tedy k situacím, kdy je služební pes se svým psovodem nasazen při plnění konkrétních úkolů. Tato rizika mají zpravidla bezprostřední dopad na bezpečnost, zdraví a úspěšnost zásahu, a proto jsou v praxi vnímána jako zvláště závažná. Z odpovědí respondentů a poznatků z konzultací vyplynula nejčastěji zmiňovaná operační rizika jako je ohrožení zdraví nebo života služebního psa a psovoda, selhání v činnosti z důvodu nedostatečné přípravy nebo stresové reakce psa. Operační rizika jsou specifická svou přímou vazbou na akci a vyžadují neustálou připravenost, kvalitní výcvik, vybavení a schopnost psovoda reagovat na nepředvídatelné situace. Jejich správné řízení je klíčové pro bezpečný a úspěšný výkon služební kynologie v praxi.

Základní hodnocení rizik identifikovaných v oblasti služební kynologie bylo provedeno podle jejich závažnosti. Rizika byla rozdělena do tří kategorií podle kombinace **pravděpodobnosti výskytu a závažnosti dopadu na:**

- Rizika s vysokým výskytem a vysokou závažností – jsou například dlouhodobé podfinancování nebo odchod zkušených psovodů.
- Rizika s nižší četností, ale závažným dopadem – jsou případy, které stále vyžadují pozornost, například stresové reakce psů v terénu.
- Rizika s malým výskytem a méně závažná – jsou například selhání jednotlivého vybavení nebo jiné ojedinělé incidenty.

Toto hodnocení je orientační a vychází zejména ze subjektivního vnímání oslovených respondentů a poznatků z praxe. Slouží jako základní rámec pro další návrhy řešení.

Na základě kombinace metodologických nástrojů, konkrétně dotazníkového šetření, SWOT analýzy, Ishikawa diagramu a konzultací s odborníky z praxe byla identifikována a posouzena klíčová rizika, která ovlivňují činnost služební kynologie v ČR.

Rizika byla systematicky rozdělena do čtyř hlavních kategorií. Ukázalo se, že problematika služební kynologie je ovlivněna nejen každodenními provozními výzvami a nástrahami v terénu, ale také celkovým nastavením systému a dlouhodobými personálními i organizačními podmínkami.

Z posouzení vyplývá, že nejzávažnější rizika se týkají zejména nedostatečného financování, klesající motivace psovodů, administrativní zátěž a chybějící generační obměna. Současně je třeba věnovat pozornost i specifickým rizikům v terénu, která mohou mít přímý dopad na zdraví a bezpečnost psovodů a jejich psů.

Tato zjištění tvoří výchozí základ pro následující kapitolu, která se zaměří na návrh konkrétních doporučení a opatření pro zlepšení stávajícího stavu služební kynologie v ČR.

6 NÁVRH A DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE

Na základě poznatků získaných z dotazníkového šetření, SWOT analýzy a následného posouzení klíčových rizik a hrozeb, byly identifikovány klíčové oblasti, ve kterých služební kynologie vykazuje prostor pro zlepšení. Navrhovaná opatření reagují na nejčastěji uváděné problémy, které vycházejí především z odpovědí samotných psovodů z praxe. Cílem této kapitoly není předkládat systémové reformy, ale nabídnout konkrétní a realizovatelná zlepšení, která mohou přispět ke zvýšení efektivity, kvality a stability výkonu služební kynologie v rámci bezpečnostních složek.

Navrhovaná doporučení jsou následující:

- **Rozvoj a koncepce služební kynologie** – potřeba jasnější koncepce a obecný rozvoj oboru. Je zde absence dlouhodobé vize a strategického plánování. Podpora sběru dat v terénu od psovodů může sloužit jako základ pro efektivní plánování. Doporučení vytvoření rámce rozvoje služební kynologie v rámci PČR a AČR.
- **Snížení administrativní zátěže** – psovodi často upozorňovali na nadměrnou byrokracii a s tím spojenou časovou zátěž, která jim brání plně se věnovat výcviku a odborné činnosti. Využití digitalizace by mohlo výrazně usnadnit každodenní agendu. Doporučením je revize administrativních povinností psovodů s cílem zefektivnit tento systém.
- **Posílení financování a materiální podpory** – respondenti se ve velké míře shodli, že služební kynologie trpí dlouhodobým nedostatkem finančních prostředků, a to jak na provoz, tak na vybavení psovodů, chov služebních psů a modernizaci výcvikových středisek. Doporučení je vytvořit samostatnou rozpočtovou položku pro chov, výcvik a péči o psy, dále zlepšit dostupnost moderního vybavení a výcvikových pomůcek. Vhodné by také bylo stanovit stabilní rozpočtové priority pro služební kynologii.
- **Stabilizace personální situace a podpora nových psovodů** – z dotazníků vyplynulo, že klesající zájem o profesi psovoda a odchody zkušených psovodů jsou vnímány jako reálné ohrožení. Je žádoucí zajistit profesní růst, karierní rozvoj a systematickou péči o stávající psovody. Cestou je i vytvořit motivační programy pro nové uchazeče jako je např. náborový příspěvek.

- **Zvýšení prestiže a propagace oboru** – nízké společenské povědomí o práci služebních psů a jejich přínosu bylo zmiňováno jako jeden z faktorů, který negativně ovlivňuje motivaci psů. Doporučení posílit osvětu směrem k veřejnosti. Častější ukázky na školách, v médiích a na sociálních sítích. V rámci vnitřního systému zviditelnit výsledky a přínos psů častějším a motivujícím oceňováním.
- **Mezi složková a civilní spolupráce** – spolupráce mezi složkami a s civilní kynologií byla označována jako oblast s málo využitým potenciálem. Doporučení je sdílet výcvikové metody a zkušenosti napříč institucemi a pořádat více společných cvičení a ukázek.
- **Zavádění moderních technologií** – v odpovědích se často objevovalo přání modernizovat výcvik a nasazení psů pomocí nových technologií. Doporučením je využití GPS systémů, kamer a softwaru pro výcvik. A dále pravidelná obměna a inovace výcvikových pomůcek podle vývoje současných hrozeb.
- **Zkvalitnění chovu a přípravy psů** – chov a výběr vhodných psů byl často zmiňován jako jeden z klíčových pilířů úspěšnosti služební kynologie. Doporučení je zlepšit zázemí pro kvalitní chov v rámci státních zařízení a zvolit výběr psů na základě výkonu a povahových předpokladů, nikoli pouze podle dostupnosti.

Navrhovaná opatření vycházejí z praktických zkušeností samotných psů a reflektují reálné problémy, s nimiž se služební kynologie v ČR potýká. Zlepšení stavu vyžaduje komplexní, ale realistický přístup kombinující podporu ze systému, motivaci v praxi i modernizaci přístupů. Jejich realizace by mohla přispět k celkovému zkvalitnění této odborné činnosti, zvýšení atraktivity profese a zajištění její udržitelnosti do budoucna.

ZÁVĚR

Důležitým prvkem pro zachování bezpečnosti v dnešní době je služební pes a jeho psovod, kteří jsou vycvičeni na nejrůznější nebezpečné situace. Jejich hlavním cílem je chránit životy, majetek a zachovávat bezpečné prostředí.

Autor se v bakalářské práci zabýval současností a budoucností služební kynologie v ČR. Teoretická část shrnula služební kynologii v právních normách a dále v odborné literatuře v ČR a v zahraničí. Dále se práce zabývala historií a vývojem kynologie, využívanými plemeny a požadavky na psy a psovody a specifikovala složky působící ve služební kynologii. V praktické části se práce zaměřila na posouzení a analýzu současného stavu a budoucnosti služební kynologie v ČR se zvláštním důrazem na její roli při ochraně obyvatelstva. Byl proveden výzkum formou dotazníkového šetření mezi psovody z řad PČR a AČR. Výsledky byly dále zpracovány pomocí SWOT analýzy, Ishikawa diagramu a bylo provedeno posouzení rizik.

Z výzkumu vyplynulo, že služební kynologie je vnímána jako efektivní, odborně založená a dlouhodobě osvědčená složka. Mezi největší přínosy respondenti řadili kvalitní výcvik, preventivní účinky psa a dlouhou tradici kynologie v ČR. Naopak mezi nejvýznamnější slabiny a hrozby patří nedostatečné financování, administrativní zátěž a dle posouzení autora, je největší hrozbou nízká motivace a nedostatek nových psovodů a obavy z budoucího vývoje bez systémové podpory.

Na základě těchto zjištění autor v závěrečné kapitole formuloval konkrétní doporučení ke zlepšení stávajícího stavu. Tato doporučení se týkají jak systémových změn, tak praktických oblastí.

Přínosem této bakalářské práce je zhotovení uceleného pohledu na problematiku týkající se služební kynologie v ČR. Práce ukazuje, že služební kynologie má v rámci bezpečnostních složek stále pevné místo, avšak její budoucnost závisí na schopnosti pružně reagovat na výzvy, které přináší vývoj společnosti, technologií i bezpečnostního prostředí.

Hlavní i dílčí cíle bakalářské práce byly splněny. Všeobecně lze říci, že služební kynologie je nikdy nekončící činnost, která vyžaduje spoustu energie a odborných znalostí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěná monografie

- ALDERTON, David. *Psi*. Praha: Euromedia Group. 2007. ISBN 978-80-242-1763-5.
- ĎURIŠIN, Vladimír. *Policajná kynológia, teoria a prax*. Košice: Univerzita veterinárskeho lékařstva a farmácie v Košiciach. 2016. ISBN 978-80-8077-510-0.
- FOGLE, Bruce. *Velká encyklopedie psů: kompletní průvodce světem psů*. Přeložily Ševčíková, Kateřina a Kholová, Helena. Praha: Slovart. 2012. ISBN 978-80-7391-481-3.
- GERRITSEN, Resi; HAAK, Ruud; PRINS, Simon. *K9 Behavior Basics – A manual for preven success in operational service dog training*. Edmonton: Brush Education Inc. 2017. ISBN 978-15-505-9451-5.
- GRASSEOVÁ, Monika; DUBEC, Radek; ŘEHÁK, David. *Analýza podniku v rukou manažera*. Brno: BizBooks. 2012. ISBN 978-80-265-0032-2.
- HARTL, Karel. *Výchova a výcvik psa – Služební a pracovní plemena*. Praha: Naše vojsko. 2022. ISBN 978-80-206-1396-7.
- JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Záchranářská kynologie: teorie, data, zkušenosti*. Praha: Plot. 2019. ISBN 978-80-7428-354-3.
- JÖNAS, Wilhelm. *Rotvajler*. Praha: Fortuna Print. 2001. ISBN 80-86144-87-9.
- KOUDELOVÁ, Jiřina. *Německý ovčák*. České Budějovice: Nová Forma. 2010. ISBN 978-80-7453-060-9.
- MV-GŘ HZS ČR. *Metodika sutinového vyhledávání s využitím záchranářských psů*. Praha: MV-GŘ HZS. 2005. ISBN 80-86640-38-8.
- MÜLLER, Manfred. *Výcvik všestranného psa – od štěněte k dokonalému psovi*. Praha: Brázda. 2006. ISBN 80-209-0349-6.
- POLICIE ČR. *Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky. 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.
- RULC, Jiří. *Dějiny služební kynologie: Historický vývoj a vznik četnické a policejní kynologie, jakož i kynologie ostatních ozbrojených sborů na území našeho státu*. Praha: CanisTR. 2010. ISBN 978-80-904210-3-5.

RULC, Jiří, ŠTAUDINGER, Juraj a NEVOLNÝ, Peter. *Dějiny československé služební kynologie: vznik a historický vývoj četnické a policejní kynologie, jakož i ostatní služební kynologie na území Československa*. Praha: CanisTR. 2014. ISBN 978-80-904210-8-0.

SCHLEGL-KOFLER, Katharina. *Labradorský retrívr*. Praha: Vašut. 2016. ISBN 978-807-5410-160.

SMRČKOVÁ, Lea a SMRČEK, Martin, 2018. *PSI: příruční atlas*. Praha: Knižní klub Universum. 2018. ISBN 978-80-242-6285-7.

SOUKUPOVÁ, Iveta. *Výcvik záchranného psa pro práci v sutinách*. Nový Bydžov: QTest. 2013. ISBN 978-80-260-5627-0.

STRAUS, Jiří a KLOUBEK, Martin. *Kriminalistická odorologie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 2010. ISBN 978-80-7380-238-7.

Právní dokumenty

ČESKO. Zákon č. 133 ze dne 17. prosince 1985, o požární ochraně. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>. [cit 2024-12-14].

ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991, o obecní policii. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>. [cit. 2024-12-14].

ČESKO. Zákon č. 246 ze dne 15. dubna 1992, na ochranu zvířat proti týrání. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>. [cit. 2024-12-14].

ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999, o ozbrojených silách České republiky. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>. [cit. 2024-12-12].

ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>. [cit 2024-12-12].

ČESKO. Zákon č. 17 ze dne 8. prosince 2011, o Celní správě České republiky. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>. [cit. 2024-12-15].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Služební kynologie Celní správy České republiky*. Online. ©2023. Celní správa ČR, Generální ředitelství cel. Vnitřní předpis č. 10. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/vyhlasaky/Documents/VNP-010-2023.pdf>. [cit. 2025-02-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 80. *Závazný pokyn policejního prezidenta*. Online. ©2009. Policie ČR. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/soubor/004-priloha-c-7-pdf.aspx>. [cit. 2025-01-20].

Web, webové zdroje a příspěvky na webu

BENEŠOVÁ, Stanislava. *Chlupatí záchranáři hledají v sutinách oběti zemětřesení v Thajsku*. Online. In: Novinky.cz. 2025. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-svet-foto-chlupati-zachranari-hledaji-v-sutinach-obeti-zemetreseni-v-thajsku-odmenou-je-chladna-koupel-40515867>. [cit. 2025-03-22].

BILSEL, R. Ufuk a LIN, Dennis K. J. *Quality Technology And Quantitative Management*. Online. In: Ishikawa Cause and Effect Diagrams Using Capture Recapture Techniques. 2012. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/16843703.2012.11673282>. [cit. 2025-03-10].

CINK, Jiří. *Není služební pes jako služební pes...* Online. In: eCanic.cz. 2020. Dostupné z: https://www.ecanis.cz/clanky/neni-sluzebni-pes-jako-sluzebni-pes-_1462.html?pid=53. [cit. 2025-02-06].

ČESKOMORAVSKÁ KYNOLOGICKÁ UNIE. *Asistenční psi pro zdravotně handicapované*. Online. In: Českomoravská kynologická unie. ©2010. Dostupné z: <https://www.cmku.cz/cz/detail-clanku/asistencni-psi-pro-zdravotne-handicapovane-90>. [cit. 2025-02-01].

DOMANSKÁ, Lucie. *Rizika a příležitosti v podnikání pomůže odhalit SWOT analýza*. Online. In: Podnikatel. ©2008. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rizika-a-prilezitosti-odhali-swot-analyza/>. [cit. 2025-04-01].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY. *VS ČR představila služební kynologii*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. ©2025. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/clanky/detail/vs-cr-predstavila-sluzebni-kynologii>. [cit. 2025-01-24].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL. *Výcvikové zařízení služební kynologie*. Online. In: Celní správa České republiky. ©2022. Dostupné z: <https://celnisprava.gov.cz/cz/o-nas/stranky/vycvikove-zarizeni-sluzebni-kynologie.aspx>. [cit. 2025-01-18].

HOTTKOVÁ, Lucie. *Železniční tragédie ve Studence. Jak k neštěstí došlo*. Online. In: Novinky. 2022. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-studenka-zeleznicni-nehoda-2008-40409810>. [cit. 2025-03-14].

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. *Rozmach využití psů v českých ozbrojených sborech datujeme do 20. let minulého století*. Online. In: Ministerstvo obrany České republiky. ©2012. Dostupné z: <https://acr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/rozmach-vyuziti-psu-v-ceskych-ozbrojenych-sborech-datujeme-do-20--let-minuleho-stoleti--od-te-doby-se-leccos-zmenilo-71306/>. [cit. 2025-02-02].

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. *Potřebám armády uzpůsobujeme výcvik, nikoliv psa*. Online. In: Ministerstvo obrany České republiky. ©2019. Dostupné z: <https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/potrebam-armady-uzpusobujeme-vycvik--nikoliv-psa-214341/>. [cit. 2025-01-10].

PANÝRKOVÁ, Iveta. *Hrdinové všude mezi námi – jedenácté září 2001*. Online. In: ECanis. 2021. Dostupné z: https://www.ecanis.cz/clanky/hrdinove-vsude-mezi-nami-jedenacte-zari-2001_1976.html?pid=128. [cit. 2025-04-02].

SKŘEHOT, A. Petr a kolektiv. *Metodika pro sběr a vyhodnocení dat*. Online. In: Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú. ©2021. Dostupné z: https://www.spcr.cz/images/320_2021_Metodika_sber_dat_HO.pdf. [cit. 2025-04-10].

ŠTROBL, Jan. *Psovod a jeho pes tvoří jeden tým. Jeden bez druhého nemohou dobře pracovat*. Online. In: Havlíčkobrodský deník. 2014. Dostupné z: https://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy_region/psovod-a-jeho-sluzebni-pes-tvori-tym-jeden-bez-druheho-nemohou-dobre-pracovat-20.html. [cit. 2025-03-03].

ZAHRADNICKÁ, Eva. *Základna elity čtyřnohých vojáků. Armáda cvičí psy na mise v Chotyni*. Online. In: IDnes. 2018. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/pes-psi-vojaci-chotyne-zakladna-centrum-vojenske-kynologie-mise-afghanistan-irak.A181205_443449_domaci_hm1. [cit. 2025-02-26].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Německý ovčák.	27
Obrázek 2 Belgický ovčák – Malinois.	27
Obrázek 3 Rotvajler.	28
Obrázek 4 Dobrman.	28
Obrázek 5 Labradorský retrívr.	29
Obrázek 6 Záchranáři hledají v sutinách oběti v Thajsku.	34
Obrázek 7 Zlatý retrívr nad troskami WTC.	35
Obrázek 8 Zásah u nehody ve Studénce.	36
Obrázek 9 Identifikování problému pomocí Ishikawa diagramu.	63

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 U které složky sloužíte?.....	45
Graf 2 Vaše pohlaví?	46
Graf 3 Váš věk?	47
Graf 4 Délka Vaší praxe jako služebního kynologa?	47
Graf 5 Jak byste ohodnotil současný stav služební kynologie?.....	48
Graf 6 Jaký má podle Vás vliv služební kynologie	49
Graf 7 Jaké jsou dle Vás silné stránky ve služební kynologii?.....	50
Graf 8 Jaké jsou dle Vás slabé stránky ve služební kynologii?	51
Graf 9 Co je podle Vás hrozbou pro současnou služební kynologii a její budoucnost?.....	52
Graf 10 V čem je podle Vás příležitost, která by mohla pozitivně ovlivnit budoucnost služební kynologie?	53
Graf 11 Zvažujete ukončení své činnosti jako služebního kynologa?	54
Graf 12 Výsledný graf SWOT analýzy.....	61

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Dotazníkové šetření.	44
Tabulka 2 SWOT analýza – Vyhodnocení současného stavu.....	55
Tabulka 3 Silné stránky.....	56
Tabulka 4 Slabé stránky.....	57
Tabulka 5 Příležitosti.	58
Tabulka 6 Hrozby.....	60

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR Armáda České republiky

CS Celní správa

ČR Česká republika

HZS Hasičský záchranný sbor

IZS Integrovaný záchranný systém

MU Mimořádná událost

PČR Policie České republiky

SBA Soukromá bezpečnostní agentura

VP Vojenská policie